

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA STAVEBNÍ

Katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Karlubík** Jméno: **Roland** Osobní číslo: **458850**
Fakulta/ústav: **Fakulta stavební**
Zadávající katedra/ústav: **Katedra ekonomiky a řízení stavebnictví**
Studijní program: **Stavební inženýrství**
Studijní obor: **Management a ekonomika ve stavebnictví**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Vyhodnocení českého podnikatelského prostředí se zaměřením na stavebnictví a porovnání se Slovenskem

Název bakalářské práce anglicky:

Evaluation of the Czech Business Environment Focused on Construction and Comparison with Slovakia

Pokyny pro vypracování:

Teoretická část:
Analýza dokumentu World Bank: Doing Business
Metodika porovnání podle Indikátorů
Praktická část:
Analýza stavu českého podnikatelského prostředí
Analýza stavu slovenského podnikatelského prostředí
Vzájemné porovnání a vyhodnocení
Případová studie založení s.r.o. v ČR a SR

Seznam doporučené literatury:

The World Bank: Doing Business 2019
Legislativa pro podnikání ve stavebnictví v ČR a SR

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. Ing. Jana Frková, Ph.D., katedra ekonomiky a řízení stavebnictví FSv

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **26.02.2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: _____

Platnost zadání bakalářské práce: _____

doc. Ing. Jana Frková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

doc. Ing. Renáta Schneiderová Heralová, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. Ing. Jiří Máca, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací.
Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta

Prehlásenie

Prehlasujem, že som predloženú bakalársku prácu na tému „Vyhodnocení českého podnikatelského prostředí se zaměřením na stavebnictví a porovnání se Slovenskem“ vypracoval samostatne a že som uviedol všetky použité informačné zdroje v súlade s metodickým pokynom o dodržiavaní etnických princípov pri príprave vysokoškolských záverečných prác.

V Prahe dňa:.....

.....

Roland Karlubík

**Vyhodnocení českého podnikatelského
prostředí se zaměřením na stavebnictví
a porovnání se Slovenskem**

Evaluation of the Czech Business Environment Focused on
Construction and Comparison with Slovakia

Anotácia

Sektor stavebníctva je jedným z odvetví, v ktorom je v dnešnej dobe evidovaný nemalý počet malých a stredných podnikateľov a významne sa podieľa na tvorbe ekonomiky. Táto práca rozoberá práve tento sektor ako indikátor z pohľadu projektu Doing Business, avšak využíva aj informácie z indikátoru založenia spoločnosti a informuje aj na základe rebríčku celého. Čitateľa oboznamuje s dôležitosťou malých a stredných podnikateľov pre ekonomiku, ale aj sektor samotný. Do kontrastu dáva štatistické údaje z jednotlivých republík a ich stavebných priemyslov. V diele sa nachádza aj porovnanie založenia spoločnosti s ručením obmedzeným a zdaňovanie podielu na zisku. Práca o uvedených témach informuje, poskytuje rozdiely medzi krajinami a ukazuje na pretrvávajúce analógie v štatistikách a ich vývoch.

Annotation

The construction sector is one of the segments with a significant amount of small and medium-sized enterprises and that largely contributes to the economy. In the thesis, this sector is dissected as an indicator in the Doing Business project, but it also focuses on information from the starting a business indicator as well as provides information based on the ranking as a whole. The reader is informed about the importance of small and medium-sized businesses for both the economy and the sector itself. The thesis contrasts statistical data from the individual republics and their respective construction industries. It includes a comparison of private limited liability company establishment and corporate tax on the profit. The thesis informs about the given topics, provides contrasts between the countries and emphasizes current analogies in statistics and their developments.

Klíčové slová:

Podnikanie, stavebníctvo, Česká republika, Slovenská republika, štatistika, Doing Business

Key words:

Business, Construction, Czech republic, Slovak republic, statistics, Doing Business

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Teoretická časť	9
2.1 Podnikanie	9
2.2 Svetová analýza podnikateľského prostredia	12
2.2.1 Vznik Svetovej banky a analýza Doing Business.....	12
2.2.2 Merané indikátory podnikateľského prostredia	14
2.2.3 Detailný rozklad indikátoru <i>získania stavebných povolení</i>	17
2.2.4 Detailný rozklad indikátoru <i>založenia spoločnosti</i>	20
2.2.5 Výsledky celkového hodnotenia podnikateľského prostredia a umiestnenie SR a ČR	22
3 Praktická časť	26
3.1 Porovnávacia štatistika Česka a Slovenska so zameraním na podnikanie	26
3.2 Štatistiky stavebníctva a ich rozdiely medzi Českom a Slovenskom.....	34
3.3 Porovnanie českých a slovenských podmienok pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným.....	38
3.4 Daňová záťaž pri vyplácaní podielu na zisku.....	41
4 Záver.....	43
Zoznam skratiek	45
Zoznam tabuliek	45
Zoznam grafov	46
Zoznam obrázkov	46
Zoznam príloh	47
Bibliografia.....	48
Prílohy	51

1 Úvod

Bakalárska práca sa zaoberá a cieľi na zhodnotenie podnikateľského prostredia so zameraním na procedúru povoľovania stavieb a proces založenia podnikateľského subjektu. Tieto dva indikátory budú porovnané nielen z pohľadu celkového umiestnenia v rámci hodnotených 190 zemí, ale aj vzájomne medzi Českom a Slovenskom. V praktickej časti sa zameriava na preskúmanie podmienok z pohľadu zakladania spoločnosti s ručením obmedzeným a daňových záťaží, ktoré súvisia s vyplácaním zisku ako v českom, tak v slovenskom prostredí. Tomuto skúmaniu predchádza ako podporný nástroj štatistické šetrenie zamerané na podnikateľské prostredie v oboch zemiach s poukázaním na štatistiku mapujúcu stavebníctvo. Konečným cieľom tejto práce je preskúmanie týchto oblastí pre Slovenskú republiku a Českú republiku, uviesť ich najväčšie kontrasty, podobnosti a špecifiká.

V teoretickej časti sa okrem legislatívneho podkladu k podnikaniu rozoberie svetová analýza Doing Business, jeho tvorca a jednotlivé indikátory, ktorými sa analýza zaoberá. Bližšie bude vysvetlená metodika, ktorou analýza hodnotí dva najdôležitejšie indikátory pre túto prácu, indikátor získania stavebných povolení a indikátor založenia spoločnosti. Uvedený bude aktuálny rebríček celej analýzy s bližším rozobratím umiestnenia a získania bodov na základe dvoch uvedených indikátorov, ako aj rebríčku celého. Tieto umiestnenia a body budú porovnané a ohodnotenia vysvetlené autorom.

Praktická časť rozoberie ekonomiky štátov z pohľadu malých a stredných podnikateľov s vymedzením podielu stavebníctva na ich podnikaní. Časť bude venovaná aj podielu stavebníctva na ekonomike ako takej, so zameraním na zamestnanosť v odvetví a hrubú pridanú hodnotu štátu. Bližšie bude analyzovaný proces pri zakladaní spoločnosti, ktorý bude položený do kontrastu s projektom Doing Business a rozoberie daňovú záťaž pri vyplácaní zisku, ktorú vysvetlí na zjednodušených príkladoch.

2 Teoretická časť

2.1 Podnikanie

Na podnikanie ako činnosť sa dá pozerat' niekoľkými smermi, či už z pohľadu sociologického, psychologického alebo ekonomického, poprípade legislatívneho. Napriek všeobecným prínosom psychologického a sociologického ponímania podnikania, je pre túto prácu nevyhnutné zadefinovanie si určitých pojmov, obzvlášť z pohľadu ekonomiky a legislatívy Českej republiky a Slovenskej republiky.

Za **podnikanie** sa z ekonomického pohľadu berie určitý dynamický proces, ktorého výsledkom je pridaná hodnota; inak povedané, podnikaním zvyšujeme pôvodnú hodnotu využitím jednak ekonomických zdrojov a jednak iných činností (Veber et al. 2012, s. 14).

Obchodný zákonník, ktorý bol odsúhlasený Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou v roku 1991 zahrňoval legislatívne vymedzenie pojmu podnikanie.

V Slovenskej republike prišlo v príslušnom paragrafe (Zákon č. 513/1991 Zb. §2) k zmene, doplneniu, zákona, aktuálne znenie teda definuje podnikanie ako:

„Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.“

Zákony Českej republiky v dnešnej platnosti už nepoznajú Obchodný zákonník. Veci s ním súvisiace sa riešia v iných zákonoch, a to v **Zákoně o obchodních korporacích**, pričom napríklad pojem podnikateľ vyčleňujú v **Občanském zákoníku**, konkrétne v § 420:

„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“

(Zákon č.89/2012 Sb.)

V súčasných zákonoch sa nevyhnutne vyskytujú pojmy **fyzická osoba (FO)** a **právnická osoba (PO)**, tieto termíny sú riešené v rovnomenných zákonníkoch pre obe krajiny.

Pre Slovenskú republiku sú tieto pojmy rozobrané v Občianskom zákonníku č. 40/1964 Zb., ktorý bol ešte zákonníkom pre spoločnú republiku. Fyzickú osobu, respektíve jej spôsobilosť definuje v § 7 ako:

„Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.“

Termín právnická osoba je riešený v § 18, a popisuje ich ako:

„Právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,*
- b) účelové združenia majetku,*
- c) jednotky územnej samosprávy,*
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon“*

Zákon č. 89/2012 Sb., Občiansky zákoník, ktorý nahradil pôvodný Občiansky zákoník, obsahuje v § 23 popis FO v podobnom znení ako pôvodný, resp. ten slovenský:

„Člověk má právní osobnost od narození až do smrti“

Pre právnické osoby zase stanovuje § 20:

„Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“

Jedným z ďalších zákonov, ktorý bol odsúhlasený ešte Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou je Zákon č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), o čom svedčí aj to, že v oboch zemiach má stále totožné číslo zákona. Tým, že samotný pojem živnosť je úzko spojený s pojmom podnikanie, je aj v jeho legislatívnej definícii znateľná analógia. Preto prišlo aj v tomto prípade k doplneniu zákona v Slovenskej republike.

„Živnostíou je sústavná činnost' prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku alebo za účelom dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť“

registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu, a za podmienok ustanovených zákonom.“

V súčasnosti sa dajú nájsť rozdiely medzi krajinami aj v rozoznávaných druhoch živností. V Českej republike dodnes rozoznávame živnosti **remeselné, viazané, voľné** a **koncesované** (Zákon č. 455/1991 Sb.). Na Slovensku boli koncesované živnosti zrušené, resp. prenesené do **viazaných** živností (Zákon č. 136/2010 Z. z).

Ak chce PO alebo FO prevádzkovať určitú živnostenskú činnosť, musí si zaobstarať živnostenské oprávnenie. K jeho vystaveniu sa okrem procedurálnych postupov (bližšie rozoberané v kapitole 3.3) vyžadujú určité predpoklady, ktoré sú bližšie špecifikované tak ako druhy živností v prílohách uvedených zákonov.

Z pohľadu stavebníctva evidujeme v Živnostenskom zákone Českej republiky 4 druhy remeselných živností, o ktorých môžeme tvrdiť, že sú vyslovene stavebného zamerania. V prípade viazaných živností sú to dve takéto živnosti. Na Slovensku sú živnosti v Živnostenskom zákone vedené v tabuľkách, pričom v prípade remeselných je to desať živností a v prípade viazaných je to jedenásť živností. Na Slovensku je teda rozoznávaný väčší počet živností, ktoré súvisia so stavebníctvom a aj v samotnej prílohe zákona, kde sú živnosti uvedené, sú popisované podrobnejšie. Treba ale dodať, že živnosti, ktoré sú zarátané do stavebníctva v prípade SR, nemusia byť vyslovene brané ako stavebné a v Českej republike sú evidované obdobné živnosti (napríklad *trhacie práce*, ktoré sú v ČR medzi koncesovanými, ale v SR koncesované živnosti boli zrušené). Prehľad vybraných stavebných živností v ČR je uvedený v Prílohe č. 5 a rovnako pre SR v Prílohe č. 6.

Zhrnutie: V krajinách sa z legislatívneho hľadiska udržiavajú niektoré spoločné legislatívne normy zo spoločnej republiky, napr. Živnostenský zákon. Významným rozdielom však je, že v Slovenskej republike sa udržiava pôvodný Obchodný zákonník, pričom v Českej republike bol zrušený a všeobecnejšie formulácie o podnikaní sa stali súčasťou Občianskeho zákoníka a ako špecifická legislatívna norma bol prijatý Zákon o obchodných korporáciách. Ďalším rozdielom je aj zrušenie koncesovaných živností v SR a ich prevedenie medzi živnosťami viazanými.

2.2 Svetová analýza podnikateľského prostredia

Pri vstupe podnikateľského subjektu do nového podnikateľského prostredia v inej ekonomike sa takýto subjekt snaží čo možno najlepšie vyhodnotiť svoju situáciu, ako aj danej ekonomiky a jej podnikateľského prostredia. Jedným z najvýznamnejších a reprezentatívnych analýz, ktoré takémuto subjektu môžu výrazne pomôcť, je aj analýza Doing Business, ktorú vytvára Svetová banka. Význam tejto analýzy podtrhuje fakt, že odborné články v literatúre ako svetové, tak aj domáce, sa často odvolávajú na dáta tejto analýzy.

Svetová banka vydáva každý rok aktuálnu analýzu už od roku 2002, takže analýza nie je len príležitostným dokumentom, ale má svoju dlhodobú komunitu a každoročnú aktualizáciu stavu. Nasledujúce podkapitoly rozoberú danú analýzu a jej čiastkové indikátory do hlbších detailov.

2.2.1 Vznik Svetovej banky a analýza Doing Business

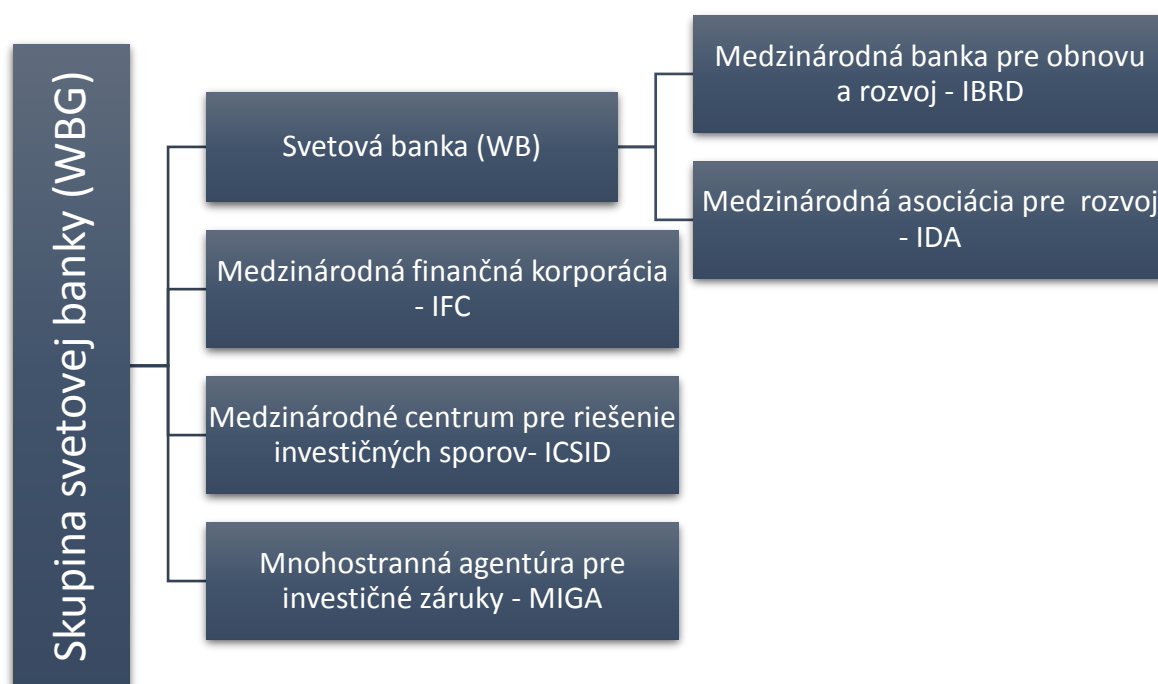
To, čím sa do dejín zapísala konferencia v Bretton Woods, nebol len vznik *Medzinárodného menového fondu (The International Monetary Fund – IMF)* (International Bank For Reconstruction And Development 1946, s. 6). Konferencia, na ktorej nechýbal ani delegát z Československa (International Bank For Reconstruction And Development 1946, s. 5), sa odohrávala od 1. júla do 22. júla 1944 (International Bank For Reconstruction And Development 1946, s. 1) a priniesla vznik historicky významnej inštitúcie *Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (The International Bank for Reconstruction and Development - IBRD)* (International Bank For Reconstruction And Development 1946, s. 6). Prvé stretnutie správnej rady IBRD a IMF bolo oficiálne označené ako *World Fund and Bank Inaugural Meeting*, pričom niekoľko novín použilo v súvislosti s konferenciou prezývku **World Bank** (World Bank Publications 2003, s. 11). *IBRD* zo začiatku formou úveru podporovala jednotlivé štáty zdevastované druhou svetovou vojnou. Postupom času prešla od rekonštrukcie k rozvoju, pričom sa zameriavala na infraštruktúru, ako sú cesty, elektrizačné sústavy, priehrady alebo zavlažovacie systémy (The World Bank Group 2019a).

IBRD umožnila vytvorenie novej inštitúcie, ktorá vznikla spočiatku len ako vízia Roberta Garnera, viceprezidenta WB od roku 1947. Garner veril, že najslubnejšou budúcnosťou pre menej rozvinuté krajiny je vytvorenie dobrého súkromného sektora. V roku 1956 bola založená *Medzinárodná finančná korporácia (The International Finance Corporation - IFC)* (International Finance Corporation 2019).

V roku 1960 bola založená inštitúcia *Medzinárodnej asociácie pre rozvoj* (*The International Development Association – IDA*), ktorá sa zaoberá hneď niekoľkými disciplínami zameranými prevažne sa rozvojové krajiny (The World Bank Group 2019a). Základné vzdelanie, základné zdravotnícke služby, čistá voda a kanalizácia, zlepšovanie podnikateľského prostredia, infraštruktúry a reformy v rámci inštitúcií, to všetko má pomôcť rozvojovým krajinám k rovnosti, tvorbe pracovných miest, hospodárskemu rastu, vyšším príjmom a lepším životným podmienkam (International Development Association 2018). Prezývka World Bank sa od roku 1975 stala oficiálnym názvom formálneho spojenia *IBRD* a *IDA* (World Bank Publications 2003, s. 11).

Postupný vznik *Medzinárodného centra pre riešenie investičných sporov* (*The International Centre for Settlement of Investment Disputes - ICSID*) v roku 1966 (ICSID 2019) a vznik *Mnohostrannej agentúry pre investičné záruky* (*The Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA*) v roku 1988 (MIGA 2019) predurčili vznik *Skupiny svetovej banky* (*The World Bank Group – WBG*) (The World Bank Group 2019a).

Graf 1 Schéma Skupiny svetovej banky

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (*The World Bank Group 2019n*)

Za jeden z významných projektov WB je považovaná analýza **Doing Business**. Meranie regulácii v podnikateľskom prostredí a ich presadzovanie so zameraním na malé a stredne veľké

podniky počas ich životného cyklu bolo uskutočnené už v roku 2002 na 133 ekonomikách sveta. Výsledky tejto analýzy každoročne povzbudzujú jednotlivé ekonomiky v súťaži o efektívnejšie regulácie v podnikaní, ponúkajú merateľné referenčné hodnoty pre rôzne reformy, ale slúžia aj ako zdroj pre akademických pracovníkov, novinárov, výskumných pracovníkov v súkromnom sektore, poprípade ďalších záujemcov o podnikateľskú klímu každého hospodárstva. Zhromažďovanie a analýza komplexných a kvantitatívnych dát je uskutočňovaná nielen na celé ekonomiky, ale meria sa aj regionálne, čoho výsledkom je možnosť rôznych miest porovnať si ich výsledky v konfrontácii s inými mestami, resp. regiónmi. Od prvého vydania Doing Business, zverejneného v roku 2003, kedy sa meralo 5 indikátorov na 133 ekonomikách sveta, si analýza prešla zmenami, pričom bola spracovávaná každý rok. V najnovšom vydaní z roku 2019 bolo meraných 11 indikátorov na dokopy 190 ekonomikách po celom svete (The World Bank 2019b).

Zhrnutie: Analýza Doing Business poskytuje reprezentatívnu a ľahko dostupnú formu informácií pre investorov, ktorí sa chcú zorientovať v podnikateľskom prostredí štátu, do ktorého zvažujú vstup kapitálu. Rovnako táto analýza ponúka pre jednotlivé ekonomiky detailné, dátami podložené výsledky ich podnikateľského prostredia a prostredia ďalších ekonomík, z ktorých si môžu brať príklad.

2.2.2 Merané indikátory podnikateľského prostredia

Zbieranie dát a ich interpretácia je v súčasnom období uskutočňovaná dvoma rôznymi spôsobmi v závislosti na počte obyvateľov krajiny, z ktorej informácie zbierame. Najčastejšie meranie jednotlivých indikátorov odkazuje na mesto, ktoré je podnikateľsky najrozvinutejšie v danej krajine. V prípade ale, že ekonomika reprezentuje väčší počet obyvateľov než 100 miliónov, sú informácie zbierané aj pre druhé podnikateľsky najrozvinutejšie mesto. Konečné dáta sú následne vytvorené tak, že obe mestá reprezentujú krajinu váženým priemerom vzhľadom na obyvateľstvo miest (The World Bank 2019b).

K získavaniu dát, ich spracovaniu a následnej interpretácii využíva analýza Doing Business 11 ukazovateľov, kde každý indikátor kvantitatívne hodnotí mieru náročnosti podnikania k sfére ním vymedzenej. Všetkých jedenásť indikátorov popisuje:

- 1. Založenie spoločnosti** – Zaznamenáva čas na dokončenie úradom vyžadovaných postupov a ďalších metód, ktoré sa bežne vykonávajú v praxi na to, aby podnikateľ

mohol začať a formálne prevádzkovať obchodnú činnosť, ako aj postupy samotné. Tento ukazovateľ sa zaoberá aj základným kapitálom na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným (The World Bank 2019c).

- 2. Získanie stavebných povolení** – Ukazovateľ sa zameriava na všetky postupy potrebné k podnikaniu v stavebníctve. Zameriava sa aj na hodnotenie kvality stavebných predpisov, vybudovanie skladu, index kontroly kvality budov, stupeň kontroly kvality a bezpečnostných mechanizmov, ale aj iné postupy úzko prepojené so stavebníctvom (The World Bank 2019d).
- 3. Dodávky elektrickej energie** – Súčasťou indikátoru sú postupy nevyhnutné k trvalému pripojeniu a dodávke elektrickej energie ku skladu, potrebné inšpekcie a previerky od distribútorov elektrickej energie. Samotný proces získavania pripojenia k elektrickej energii sa rozdeľuje do jednotlivých sledov pre jednoduchší výpočet času a nákladov na dokončenie procesu (The World Bank 2019e).
- 4. Prevod vlastníctva nehnuteľnosti** – Pri prevode vlastníctva nehnuteľnosti sú sledované nutné postupy na kúpu nehnuteľnosti a prevod vlastníckeho práva. Ďalším dôležitým hľadiskom uvedeného indikátoru je meraná kvalita systému správy pozemkov v piatich aspektoch, a to : transparentnosť informácií, spoľahlivosť infraštruktúry, rovnaký prístup k vlastníckym právam, geografické pokrytie a riešenie sporov a pozemky (The World Bank 2019f).
- 5. Vymáhanie zmluvných záväzkov** – Zameriava sa na čas a náklady na vyriešenie obchodnoprávneho sporu prostredníctvom miestneho súdu, ale aj indexu kvality sudcov. Údaje sú zhromažďované nielen dotazníkmi vyplnenými miestnymi sudcami a právnikmi, ale tiež štúdiom občianskeho súdneho poriadku a iných súdnych predpisov (The World Bank 2019g).
- 6. Získanie úveru** – Ukazovateľ sa v tomto prípade zameriava na určité znaky, ktorých existencia by v nejakom smere mohla naznačovať zjednodušenie poskytnutia úveru, no aj rozsah a dostupnosť informácií o úveroch od ich poskytovateľov (The World Bank 2019h).

7. **Ochrana menšinových investorov** – Zaznamenávajú sa jednotlivé opatrenia k ochrane menšinových akcionárov pred konfliktom záujmov a práva akcionárov v riadení spoločnosti (The World Bank 2019m).
8. **Platenie daní** – Zaznamenáva povinné príspevky a dane, ktorými je stredne veľká spoločnosť zaťažená v priebehu roka. Patrí sem administratívna záťaž, daň z príjmu právnických osôb, daň z prevodu majetku, daň z dividend, ale aj dane vyplývajúce zo zamestnávania zamestnancov (The World Bank 2019i).
9. **Cezhraničné obchodovanie** – Doing Business zisťuje časovú náročnosť a náklady vyplývajúce z logistických procesov vývozu a dovozu tovaru. V rámci celého procesu cezhraničného obchodovania sa berú do úvahy tri procedúry, a to : povoľovacia dokumentácia, hraničné súhlasy a vnútroštátna doprava (The World Bank 2019j).
10. **Riešenie insolvencie** – Získavané sú informácie ku konkurzným konaniam zameraným na domáce subjekty, reorganizačné konania, sila právneho rámca a súdnych likvidačných konaní. Tie sa získavajú pomocou dotazníkov od miestnych vykonávateľov konkurzov a sú následne podporované štúdiou nariadení, zákonov a verejných informácií o systémoch platobnej neschopnosti (The World Bank 2019k).
11. **Regulácia trhu práce** – Flexibilita v regulácii zamestnanosti, zameraná prevažne na pracovný čas a prepúšťanie, ale aj aspekty kvality pracovných miest v súvislosti s rovnosťou zaobchádzania mužov a žien na pracovisku a dostupnosťou materskej dovolenky, sú základnými stavebnými piliermi ukazovateľa (The World Bank 2019l).

Každý jeden z indikátorov je kvantitatívne ohodnotený na základe určených hodnotiacich kritérií v rozmedzí od 0 do 100, pričom väčšia hodnota značí lepšie podmienky k podnikaniu v skúmanej oblasti. Významnou súčasťou analýzy Doing Business je zostavenie rebríčka **Ease of Doing Business**, ktorý udáva poradie krajín zoradených v závislosti od dosiahnutých hodnotení. Hodnotenia v rebríčku sú získavané ako aritmetický priemer zo všetkých indikátorov a výsledné poradie poskytuje prehľad v náročnosti podnikania vo všetkých zahrnutých krajinách (The World Bank, s.129-130).

Zhrnutie: Analýza Doing Business vytvára rebríček, ktorý sa skladá z jedenástich indikátorov a pre pochopenie toho, ktoré oblasti tento rebríček pokrýva, bolo nevyhnutné si ich v krátkosti predstaviť. O všestrannosti tejto analýzy svedčí aj to, že indikátory sprevádzajú potencionálneho podnikateľa po celú životnosť jeho spoločnosti. Zaoberajú sa založením spoločnosti, s čím súvisia indikátory, ako sú *získanie stavebných povolení, dodávky elektrickej energie a prevod vlastníctva nehnuteľností*. Podnikateľa sprevádzajú aj počas jeho podnikania indikátormi *vymáhania zmluvných záväzkov, získania úveru, ochranou menšinových investorov, platením daní, cezhraničným obchodovaním a reguláciou trhu práce*. Do analýzy pripadá aj to, ako sa tento podnikateľ dokáže vysporiadať s problémami v indikátore *riešenia insolventcie*.

2.2.3 Detailný rozklad indikátoru získania stavebných povolení

Vo väčšine oblastí podnikania sa podnik za jeho životný cyklus neraz dostane do kontaktu s nehnuteľnosťami, či už pri vybavovaní obchodných priestorov, sídla spoločnosti alebo vlastného skladu. Práve výstavba skladu je hlavným modelom, na ktorom je aplikovaný indikátor získavania stavebných povolení, pričom sú skúmané počty procedúr, čas a náklady vyplývajúce z jednotlivých procedúr, ako aj kontrola kvality vo výstavbe (The World Bank 2019d).

Pre jednoznačné a správne kvantifikovateľné určenie procedúr s relevantnými atribútmi je nevyhnutné si zdefinovať predpoklady súvisiace so skladom a stavebnou spoločnosťou, tak ako sú v analýze určené (The World Bank 2019d).

Za stavebnú spoločnosť je považovaná taká modelová spoločnosť, ktorá je nadefinovaná ako tuzemská súkromná spoločnosť s ručením obmedzeným, pôsobiaca v ekonomicky najrozvinutejšom meste a zamestnávajúca šesťdesiat zamestnancov. Spoločnosť vlastní pozemok, na ktorom bude sklad vybudovaný.

Sklad realizovaný za účelom všeobecného skladovania vecí je modelová dvojpodlažná novostavba s vybudovanou plochou 1 300,6 m² o výške podlažia tri metre, pričom súčasťou je aj vybudovanie prípojky. Skonštruovaný bude za 3 týždne a bude ocenený ako 50-násobok príjmu per capita.

Detailný popis všetkých predpokladov použitých v analýze je priložený v Prílohe č.1.

Samotný indikátor sa delí na štyri ďalšie indikátory, ktoré rovnakou váhou vytvárajú jeho celkové skóre (The World Bank 2019d).

Čas (Time)

Čas ako čiastkový indikátor je meraný v kalendárnych dňoch, reprezentujúcich časové obdobie na získanie stavebných povolení. Stavebná spoločnosť v tomto prípade nestráca žiaden čas získavaním informácií, ale všetky úkony vykonáva bezodkladne a ak je úkon možný legálne zrýchliť za cenu vyšších nákladov a neohrozí to celkové skóre pre ekonomiku, bude vybraná rýchlejšia varianta. Za najkratšiu dobu na jeden úkon sa považuje polovica dňa, a to len v takom prípade, ak daný úkon je možné vykonať online. Všetky ostatné úkony si vyžadujú minimálne jeden deň. V prípade, že určité úkony sa vykonávajú v rovnakom čase, ich začiatok musí začínať v nový deň (s výnimkou online úkonov). Výsledný časový údaj v kalendárnych dňoch, ktorý je získaný od miestnych odborníkov, je prepočítaný na medián z jednotlivých dĺžok trvania (The World Bank 2019d).

Náklady (Cost)

Za náklady spojené so získavaním stavebných povolení sa považujú všetky oficiálne náklady vyjadrené ako percentuálna časť z nákladov na samotný sklad, ktorý bol ocenený ako 50-násobok príjmu per capita. Na ich vyčíslenie sa používajú miestne stavebné predpisy, osobitné predpisy a informácie od lokálnych odborníkov, pričom v prípade odlišných dát sa vytvorí medián. Do týchto nákladov patrí: náklady na územné povolenie, predbežné konštrukčné povolenia, jednorazové dane, zabezpečovanie prípojok, všetky inšpekcie a kontroly, registrácia v katastri nehnuteľností. V prípade vratných záloh sa náklady nezapočítavajú, taktiež sa nezapočítavajú ani pri dani z predaja (The World Bank 2019d).

Procedúry (Procedures)

Všetky postupy vykonávané zo strany stavebnej spoločnosti v interakcii s externými stranami (notári, kataster nehnuteľností, rôzni experti a iné) sú zaznamenávané a vedené ako jednotlivé procedúry, pričom ich súčet, celé číslo, značí procedurálne zaťaženie výstavby v ekonomike. Pri meraní sa berie zreteľ na procedúry podania všetkých vyžadovaných oznámení a dokumentov, formálnych požiadaviek na kontroly, získanie povolení na prípojky, ale tiež iných povolení, licencií a certifikátov. Nevyhnutnou súčasťou je aj procedurálna záťaž pri uvádzaní skladu do užívania, prípadne záťaž plynúca z prevodu nehnuteľnosti inej osobe (The World Bank 2019d).

Index kontroly kvality vo výstavbe (Building Quality Control Index)

Čiastkový indikátor Index kontroly kvality vo výstavbe sa zaoberá šiestimi rôznymi smermi, indexami, ktoré súvisia so samotnou výstavbou a jej kvalitou. Každý z indexov je ohodnotený určitým počtom bodov, pričom maximálny dosiahnuteľný počet pre celý indikátor je pätnásť bodov.

Jednotlivé indexy a ich ohodnotenia sú:

Index kvality stavebných predpisov (Quality of building regulations index) – 2 body,

Index kontroly kvality pred výstavbou (Quality control before construction index) – 1 bod,

Index kontroly kvality behom výstavby (Quality control during construction index) – 3 body,

Index kontroly kvality po dokončení výstavby (Quality control after construction index) – 3 body,

Index režimu zodpovednosti a poistenia (Liability and insurance regimes index) – 2 body,

Index certifikátov odbornosti (Professional certifications index) – 4 body.

Všetky indexy sú ohodnocované na základe vopred určených podmienok, napríklad pri Indexe kvality stavebných predpisov sa okrem iných informácií získavajú aj informácie ohľadom dostupnosti jednotlivých predpisov. Z celej hodnoty dvoch bodov potom predstavuje jeden bod dostupnosť informácií ohľadom stavebných predpisov, štandardov a stavebných povolení na webových stránkach, ako aj ich pravidelná aktualizácia. Subjekt teda môže byť ohodnotený jedným bodom v prípade, že podmienky spĺňa. V opačnej situácii mu môže byť udelených pol bodu, ak sú nevyhnutné informácie bezplatne dostupné na príslušnom úrade, alebo mu nebude udelený žiaden bod v prípade nedostupnosti informácií alebo ich spoplatnení. Ďalší bod v uvedenom indexe sa získava na základe úplného a jednoznačného vymedzenia požiadaviek na stavebné povolenie. Na analogickom princípe ohodnocovania fungujú aj ďalšie indexy, pričom vyššia hodnota súčtu indexov indikuje vo výstavbe lepšiu kontrolu kvality a bezpečnostných prostriedkov (The World Bank 2019d).

Zhrnutie: Toto kritérium bolo zvolené ako jeden z kľúčových ukazovateľov pre potenciálnych podnikateľov (investorov), realizujúcich investíciu, ktorej súčasťou je výstavba určitých priestorov, napríklad skladových priestorov, tak ako to modelová situácia analyzuje.

2.2.4 Detailný rozklad indikátoru založenia spoločnosti

Indikátor založenia spoločnosti, ktorý je ďalším z jedenástich meraných indikátorov, bude vzhľadom na svoju značnú analógiu v metodike s indikátorom získavania stavebných povolení zjednodušovaný pre zefektívnenie textu a práce samotnej.

Pre zbieranie informácií k založeniu spoločnosti sa analýza zameriava na postupy pri zakladaní spoločnosti, ich časovú náročnosť, finančnú nákladnosť a základné imanie, ktoré musí byť splatené. Predpokladom je, že sa jedná o obchodné alebo priemyselné podnikanie. Všetky tieto štyri základné hodnotiace kritéria, ktoré vytvárajú indikátor samotný, sú navzájom rovnocenné, to znamená, že každý sa podieľa z 25% na celkovom počte indikátoru, čo je analogické hodnotenie ako v prípade stavebných povolení.

V dnešnej dobe sa tento indikátor vytvára pre obe pohlavia, ale pre účely tejto práce je táto informácia bezpredmetná vzhľadom na to, že v oboch skúmaných krajinách boli štatistiky pre obe pohlavia rovnaké a metodika bola o túto informáciu odľahčená.

Modelové zakladanie spoločnosti vychádza z predpokladov, že spoločnosť je spoločnosť s ručením obmedzeným, má počiatočný kapitál v objeme 10-násobku príjmu per capita, vlastní ju 5 fyzických osôb, uskutočňuje všeobecné priemyselné alebo obchodné aktivity (produkcia, predaj tovaru, služby), prípadnú nehnuteľnosť má v prenájme, zamestnáva od 10 do 50 zamestnancov a produkuje obrat v objeme 100-násobku príjmu per capita. Podniká v ekonomicky najrozvinutejšom meste v ekonomike (prípadne sa štatistika robí pre dve mesta, vid' 2.2.2.). Vlastníci spoločnosti sú modelové dospelé, svojprávne a kompetentné fyzické osoby v dobrom zdraví bez policajného záznamu. Vlastníci sú taktiež v štátom uznanom manželstve.

Procedúry (Procedures)

V prípade procedúr ide o analogickú metodiku, ako bola metodika uvedená pre získavanie stavebných povolení, len v tomto prípade ide o interakcie medzi vlastníkmi spoločnosti a externými stranami. Za zmienku v tomto prípade stojí, že v prípade zakladateľov spoločnosti sa predpokladá, že všetky postupy dokončia sami, bez právnikov, účtovníkov a podobných sprostredkovateľov (okrem prípadov, kedy to zákon vyžaduje). Pripadajú sem len také postupy, ktoré sú rovnaké pre všetky druhy podnikania (bez špecifik pre určité priemyselné odvetvia).

Čas (Time)

Pre čas ako čiastkový indikátor platí rovnaká analógia. Za ukončenie registrácie sa z pohľadu času považuje moment v ktorom môže oficiálne začať obchodnú činnosť.

Náklady (Cost)

Náklady sú zaznamenávané ako percentuálna časť z príjmu per capita v ekonomike. Zahrňuje všetky zákonom vyžadované poplatky, prípadne iné bežne hradené náklady v praxi. Za takéto poplatky považuje napríklad poplatky za právne služby alebo služby od určitých profesionálov. Nepatrí sem registrácia platcu dane z pridanej hodnoty. Na získanie podkladov k výpočtu sa využívajú zákony a ich sadzobníky (obchodné ale aj iné predpisy). Ak takéto sadzobníky nie sú k dohľadaniu, tak sa využíva komunikácia s úradom vlády a inými expertami, prípadne sa vytvárajú ich mediány.

Základné imanie (Paid-in minimum capital)

Za základné imanie sa berie jeho nevyhnutná časť, ktorá musí byť splatená pri zakladaní spoločnosti (napr. ak sa umožňuje splatiť neskôr, berie sa len časť nutná k splateniu do registrácie). Základné imanie môže byť z pohľadu metodiky splatené ako vložením do banky tak vkladom tretej osobe (notárovi). Náklady na základné imanie sú prioritne preberané zo zákonníkov (prevažne obchodných) a sú prepočítané na percentuálny podiel k príjmu per capita.

Ako už bolo spomenuté, tak ako pri stavebných povoleniach sa zo všetkých štyroch čiastočných indikátorov vytvorí s rovnakou váhou jedna výsledná hodnota, ktorá predstavuje hodnotenie indikátoru založenia spoločnosti.

Zhrnutie: Ukazovateľ dáva potencionálnemu podnikateľovi značný prehľad o náročnosti založenia modelovej spoločnosti v skúmanej ekonomike od počtu potrebných procedúr, cez ich časovú a finančnú náročnosť, až po výšku základného imania. Takýto indikátor naznačí subjektu náročnosť počiatkovej investície do založenia spoločnosti v skúmanej ekonomike.

2.2.5 Výsledky celkového hodnotenia podnikateľského prostredia a umiestnenie SR a ČR

Priemerná dĺžka trvania prípravy, zdokumentovania a zaplattenia daní vo svete klesla od roku 2005 z 324 hodín na 237 hodín v roku 2017. Zaregistrovanie novej spoločnosti zase kleslo od roku 2006 z priemernej dĺžky 47 dní a nákladov na jej registráciu 76% príjmu per capita až k 20 dňom a len 23% príjmu per capita. Výrazný pokles od rovnakého roku zaznamenalo aj priemerné minimálne imanie pre založenie spoločnosti, ktoré kleslo zo 145% na 6% príjmu per capita. K týmto a k mnohým ďalším pokrokom sa hlási najnovšia správa Doing Business z roku 2019 (The World Bank, s. Foreword).

V najnovšom rebríčku Ease of Doing Business, pre ktorý boli dáta zbierané od 2. júna roku 2017 do 1. mája roku 2018 sa umiestnilo dohromady 190 ekonomík sveta, pričom na vedúcich pozíciách sa postupne umiestnili Nový Zéland (86,59), Singapur (85,24) a Dánsko (84,64). Česká republika sa so ziskom bodov 76,10 z pomyselných 100 bodov umiestnila na 35. pozíciu a Slovenská republika so ziskom 75,17 bodov na 42. pozíciu. V Tabuľke č.1 sú uvedené výsledky jednotlivých krajín, ktoré sa umiestnili do päťdesiatej pozície (The World Bank, s. 1). Pre výsledky všetkých zúčastnených ekonomík je k nahliadnutiu Príloha č.2.

Tabuľka 1 Rebríček Ease of Doing Business

poradie	Ekonomika	skóre	poradie	ekonomika	skóre
1	Nový Zéland	86,59	13	Taiwan	80,90
2	Singapur	85,24	14	Litva	80,83
3	Dánsko	84,64	15	Malajzia	80,60
4	Hong Kong	84,22	16	Estónsko	80,50
5	Kórejská republika	84,14	17	Fínsko	80,35
6	Gruzínsko	83,28	18	Austrália	80,13
7	Nórsko	82,95	19	Lotyšsko	79,59
8	Spojené štáty americké	82,75	20	Maurícius	79,58
9	Spojené kráľovstvo	82,65	21	Island	79,35
10	Severné Macedónsko	81,55	22	Kanada	79,26
11	Spojené arabské emiráty	81,28	23	Írsko	78,91
12	Švédsko	81,27	24	Nemecko	78,90

poradie	Ekonomika	skóre	poradie	ekonomika	skóre
25	Azerbajdžan	78,64	38	Švajčiarsko	75,69
26	Rakúsko	78,57	39	Japonsko	75,65
27	Thajsko	78,45	40	Slovinsko	75,61
28	Kazachstan	77,89	41	Arménsko	75,37
29	Rwanda	77,88	42	Slovenská republika	75,17
30	Španielsko	77,68	43	Turecko	74,33
31	Rusko	77,37	44	Kosovo	74,15
32	Francúzsko	77,29	45	Belgicko	73,95
33	Poľsko	76,95	46	Čína	73,64
34	Portugalsko	76,55	47	Moldavsko	73,54
35	Česká republika	76,10	48	Srbsko	73,49
36	Holandsko	76,04	49	Izrael	73,23
37	Bielorusko	75,77	50	Čierna hora	72,73

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (The World Bank 2019, s.5).

Rozbor indikátoru získania stavebných povolení v porovnaní Českej a Slovenskej republiky

Pri porovnaní samotného indikátoru získania stavebných povolení si jednotlivé krajiny vedú v rebríčkoch horšie než v rebríčku so všetkými ostatnými indikátormi. Slovenská republika sa umiestnila na 143. pozícii so ziskom 59,34 bodov, pričom sa v získavaní stavebných povolení dostala pred Českú republiku, ktorá obdržala 56,20 bodov na 156. mieste zo všetkých 190 ekonomík. Informácie sú zhrnuté v Tabuľke č.2.

Tabuľka 2 Výsledky indikátoru získania stavebných povolení a jeho porovnanie medzi ČR a SR

	Slovenská republika	Česká republika
Pozícia:	143.	156.
Skóre (bodov zo 100):	59,34	56,20
Počet procedúr (ks):	14	21
Čas (dní):	300	246
Náklady (%):	0,2	0,2
BQCI (bodov z 15,0):	8,0	8,0

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (The World Bank 2019, s.166) (The World Bank 2019, s.202).

Hlbšia analýza na všetky štyri čiastkové indikátory z kapitoly 2.3.3 naznačuje, že indikátory nákladov a indexu kontroly kvality vo výstavbe sú pre obe ekonomiky rovnaké. V Česku a na Slovensku predstavujú náklady spojené so získaním stavebných povolení 0,2 % z nákladov na sklad a spomenutý index v krajinách dosahoval 8,0 bodu z 15 bodov. Značné odlišnosti medzi oboma ekonomikami boli v počte procedúr ktorými si subjekt musí prejsť a časom, ktorý procedúry vyžadujú. V Slovenskej republike sa k získaniu všetkých stavebných povolení vyžaduje 14 procedúr, počas 300 dní, pričom v Českej republike je to až 21 procedúr, avšak počas 246 dní. Bližšie podrobnosti aj k iným indikátorom sú k nahliadnutiu v Prílohe č.3 pre Českú republiku a v Prílohe č.4 pre Slovenskú republiku.

Rozbor indikátoru založenia spoločnosti v porovnaní Českej a Slovenskej republiky

Ďalší z ohodnotených indikátorov, ktorého metodika je v práci uvedená, taktiež zhodnotil ohodnocované odvetvie ako horšie, než svoj priemerný výsledok v celom rankingu. Tento fakt platí pre obidve republiky, pričom Česká republika sa umiestnila lepšie, na 115. priečke so skóre 83,56 bodov a Slovensko sa umiestnilo na 127. mieste so ziskom 82,02 bodov. Evidujeme tu minimálny rozdiel medzi oboma ekonomikami, ale Česká republika sa umiestnila vyššie s lepším počtom bodov získaným hlavne z dôvodu, že základné imanie nepredstavuje žiadne náklady v porovnaní s príjmom per capita a lepší bodový zisk obdržala aj vzhľadom na nižší počet procedúr, s ktorými sa zakladajúce osoby stretnú. Sumár výsledkov len pre tento indikátor je naznačený v Tabuľke č.3.

Tabuľka 3 Výsledky indikátoru založenia spoločnosti a jeho porovnanie medzi ČR a SR

	Slovenská republika	Česká republika
Pozícia:	127.	115.
Skóre (bodov zo 100):	82,02	83,56
Počet procedúr (ks):	8	8
Čas (dní):	26,5	24,5
Náklady (%):	1,0	1,0
Základné imanie (%)	16,4	0.0

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (The World Bank 2019, s.166) (The World Bank 2019, s.202).

Obdobná teória je rozobraná v kapitole 3.3, kde prichádza k porovnávaní podmienok pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným ako v Česku tak aj na Slovensku, ktoré sa téme venuje priamym porovnaním z pohľadu zakladajúceho subjektu a nie numerickým ohodnotením, ako to robí analýza Doing Business.

Zhrnutie: Česká republika sa umiestnila v celom rebríčku na 35. priečke, čo je lepšie umiestnenie ako umiestnenie Slovenska na 42. mieste. SR sa ukázala ako úspešnejšia pri vybavovaní stavebných povolení (143. miesto v kontraste s ČR umiestnenou na 156. mieste), pričom v ČR sa ukázala ako prívetivejšia k začínajúcim podnikateľom s umiestnením na 115. mieste, keď SR sa umiestnila na 127. mieste. Celkovo je nutné konštatovať, že pozície oboch zemí podľa vybraných ukazovateľov svedčia o rozsiahlych administratívnych obmedzeniach pre podnikateľov. Obzvlášť proces povoľovania stavieb – umiestnenie v poslednej štvrtine zo 190 analyzovaných zemí – je skutočne alarmujúci fakt pre obe zeme.

Na záver treba dodať, že sa Slovensko, tak ako Česko, umiestňuje v celkovom rebríčku na lepších miestach, hlavne vďaka ich lepším výsledkom v iných indikátoroch. Obzvlášť v indikátore cezhraničného obchodovania (viď. Príloha č.3, resp. č.4).

3 Praktická časť

3.1 Porovnávací štatistika Česka a Slovenska so zameraním na podnikanie

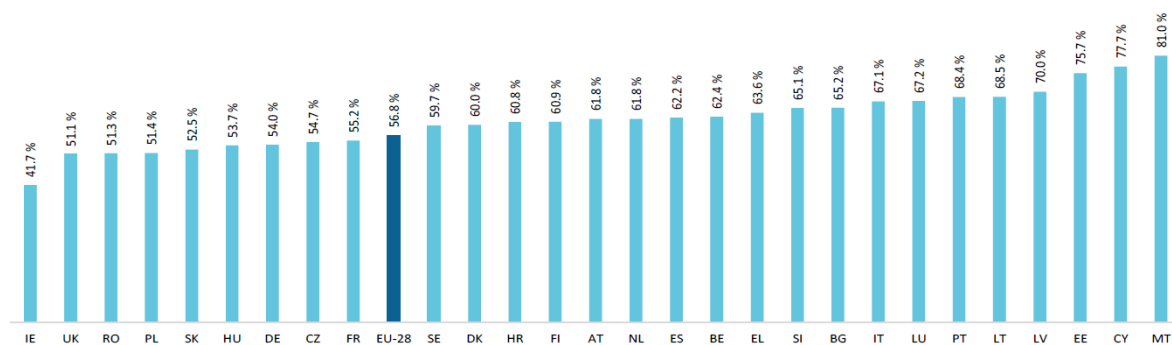
Podnikateľská činnosť vytvára príjmy štátneho rozpočtu, znižuje nezamestnanosť a za určitých okolností znižuje odliv financií do zahraničia. Dá sa teda predpokladať, že za úspešnú krajinu môžeme považovať takú krajinu, ktorá má vytvorené priaznivé prostredie pre podnikateľov. Na trhu pôsobia veľké, malé a stredné podniky. Podnikateľské prostredie a jeho ústretovosť voči podnikateľským subjektom je významná predovšetkým pre malých a stredných podnikateľov, pretože pre nich administratíva znamená relatívne vysokú záťaž. Význam sektoru týchto podnikateľov bude ukázaný na príklade podielu MSP na pridanej hodnote.

Medzi malých a stredných podnikateľov (MSP) sa zaraďujú (Európska komisia 2019):

- **Stredne veľký podnik** – zamestnáva menej ako 250 osôb a má ročný obrat nepresahujúci 50 miliónov eur alebo a/alebo celkovú ročnú hodnotu aktív nepresahujúcu 43 miliónov,
- **Malý podnik** – zamestnáva menej ako 50 osôb a má ročný obrat a/alebo celkovú ročnú hodnotu aktív nepresahujúcu 10 miliónov,
- **Mikropodnik** – zamestnáva menej ako 10 osôb a má ročný obrat a/alebo celkovú ročnú hodnotu aktív nepresahujúcu 2 milióny.

Výročná správa k malým a stredným podnikateľom v Európe (Annual Report on European SMEs), ktorá bola vydaná Európskou komisiou pre roky 2017/2018, udáva objem pridanej hodnoty za všetky MSP v priemere za Európsku úniu v hodnote 56,8%. V tomto prípade obidve krajiny vytvárajú nižšiu pridanú hodnotu, než je priemer EÚ, pre Českú republiku to je 54,7% a Slovensko len 52,5%. Zoznam všetkých krajín je zobrazený v Obrázku č. 1.

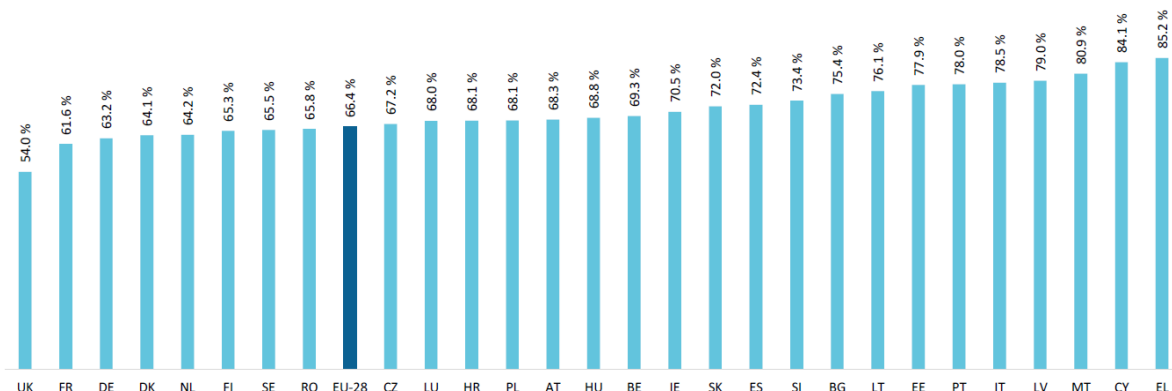
Obrázok 1 Podiel MSP na pridanej hodnote v nebankovom sektore členských štátov EÚ

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.16).

Faktor zamestnanosti je jedným z ukazovateľov vyspelosti ekonomiky. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že s rastom hrubého domáceho produktu a s rastom ekonomiky sa dá predpokladať pokles nezamestnanosti. Väčšinu zamestnaného obyvateľstva v Európskej únii zamestnávajú práve MSP, v roku 2017 to bolo 66,4%. V Českej republike MSP zamestnávajú 67,2%, pričom na Slovensku zamestnávajú 72,0%. Dáta z celej EÚ sú k nahliadnutiu na Obrázku č. 2.

Obrázok 2 Podiel MSP na zamestnanosti v nebankovom sektore členských štátov EÚ

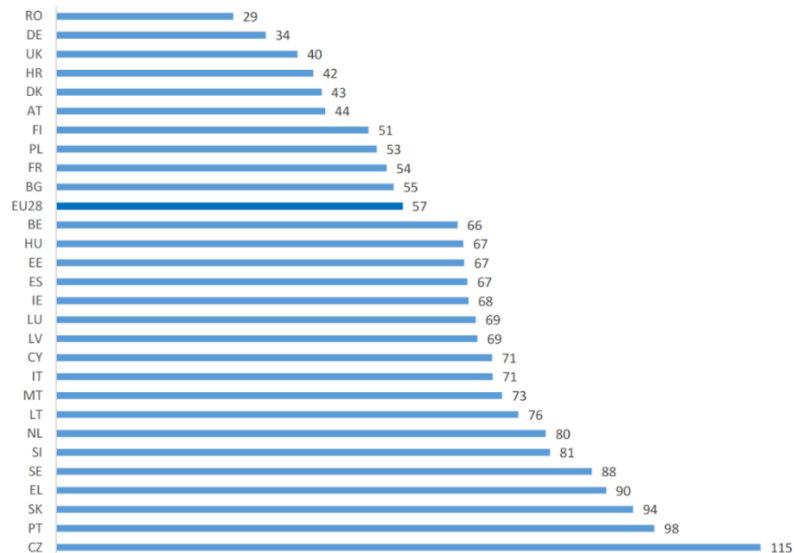

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.16).

Znateľným faktorom toho, aké podmienky majú podnikatelia vo svojej krajine na vykonávanie podnikateľskej činnosti, je aj počet podnikajúcich subjektov. Európska komisia zverejnila štatistiku z roku 2017, ktorá jasne potvrdzuje, že Česko aj Slovensko majú jedno z najvyšších počtov malých a stredných podnikateľov v celej Európe. Česká republika dokonca obsadila prvé miesto s pomerne veľkým náskokom. Poradie jednotlivých krajín je uvedené v Obrázku č. 3. Toto poradie označuje, koľko MSP v nebankovom sektore pripadá na 1 000 obyvateľov v porovnaní pre celú EÚ. V Českej republike pripadá 115 MSP na 1 000

obyvateľov, na Slovensku je to 94 MSP na 1 000 obyvateľov. Obe tieto hodnoty sú vysoko nad priemerom EÚ, ktorý je 57 MSP. Takýto vysoký počet podnikateľov, pripadajúcich na obyvateľstvo naznačuje, že v skúmaných krajinách nemusí byť zle rozvinuté podnikateľské prostredie.

Obrázok 3 Počet MSP na 1 000 obyvateľov v nebankovom sektore členských štátov EÚ

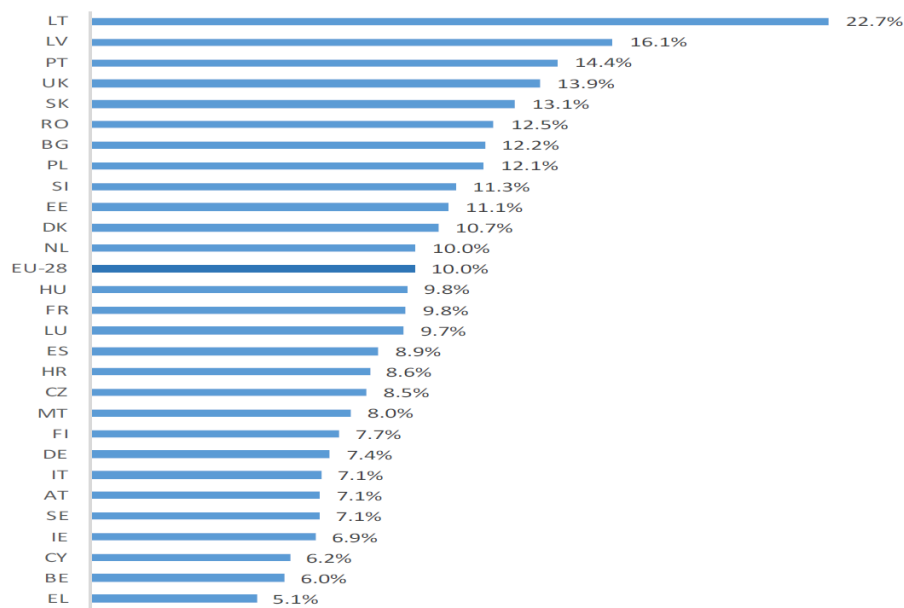

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.15).

Samotný počet MSP na obyvateľstvo však nie je jediným ukazovateľom toho, ako dobre je rozvinuté podnikateľské prostredie. Určitý doplňujúci činiteľ je v tomto prípade aj natalita a mortalita jednotlivých subjektov v danom prostredí. Za istých okolností by sa mohla vyskytnúť modelová situácia, kedy by sa v krajine nachádzalo výrazne viac podnikajúcich subjektov MSP než je napríklad priemer EÚ, no v modelovej krajine by bola vysoká mortalita. V takomto prípade by sa dalo predpokladať, že počet subjektov bude postupom času klesať. Opačná situácia nastane, ak by napríklad bolo v krajine menej MSP než je priemer EÚ, no evidovaná by bola vysoká natalita takýchto subjektov. V tomto prípade by sa dal z dlhodobej perspektívy očakávať nárast MSP a natalita by taktiež naznačovala dobré prostredie pre začatie podnikania.

V Európskej únii bola evidovaná medzi rokmi 2012 až do roku 2015 natalita podnikateľských subjektov o priemernej hodnote 10,0%. Kompletný rebríček je znázornený na Obrázku č. 4 na ďalšej stránke. Na Slovensku bola nameraná hodnota natality 13,1% a v Českej republike 8,5%. Zaujímavosťou je Litva, ktorej natalita bola výrazne vyššia ako ostatné merané krajiny, konkrétne 22,7%.

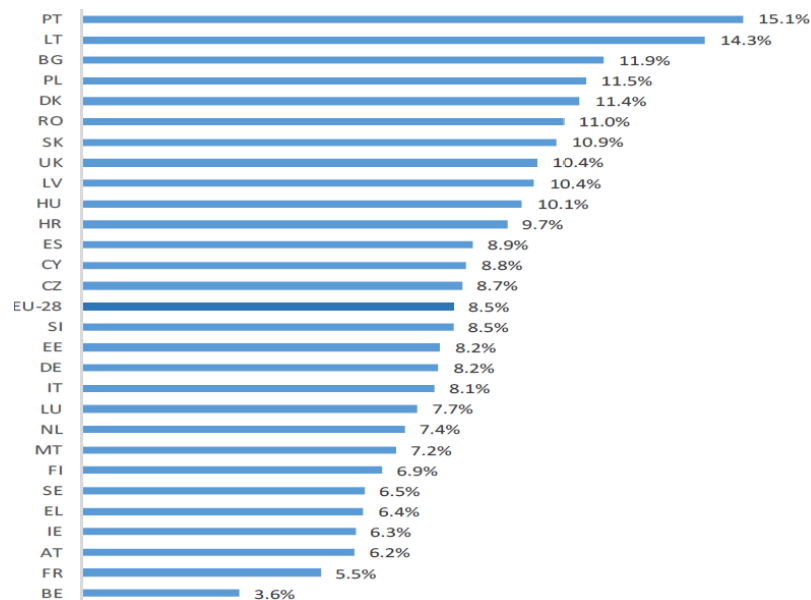
Obrázok 4 Priemerná natalita podnikateľských subjektov v rokoch 2012 – 2015

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.48).

Rebríček mortality je znázornený na Obrázku č.5 a eviduje mortalitu podnikateľských subjektov na Slovensku 10,9% a v Českej republike 8,7%. Obe hodnoty značia vyššiu mortalitu uvedených subjektov než je priemer EÚ, ktorá je 8,5%. Zostavený je pre rovnaké obdobie.

Obrázok 5 Priemerná mortalita podnikateľských subjektov v rokoch 2012 – 2015

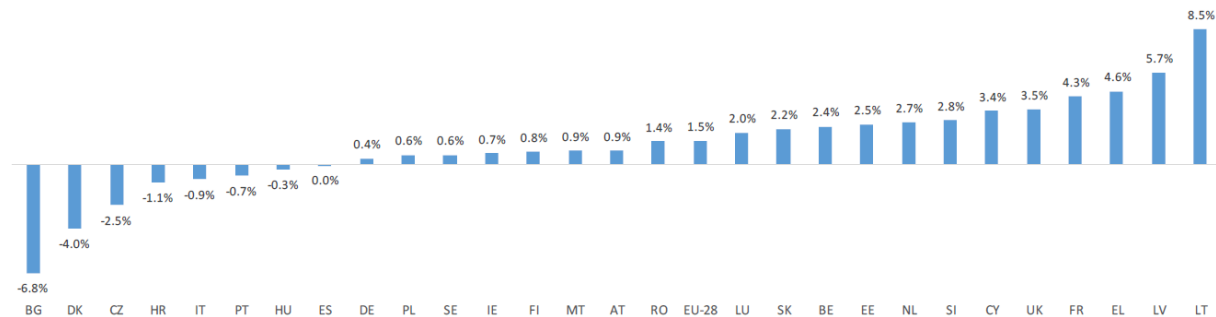

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.49).

To, ako ovplyvní natalita a mortalita konečný počet subjektov, najlepšie vyjadrí ich rozdiel. V Obrázku č. 6 je znázornený rozdiel medzi natalitou a mortalitou v uvedenom poradí.

V tomto prípade značia kladné hodnoty nárast podnikateľských subjektov v skúmanom časovom horizonte a záporné hodnoty ich pokles.

Obrázok 6 Priemerný čistý prírastok podnikateľských subjektov v rokoch 2012 – 2015

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.49).

Za uvedené obdobie produkovala najväčší prírastok podnikateľských subjektov Litva v hodnote 8,5%. V tomto prípade treba ale poznamenať, že v Litve nie je len vysoká natalita podnikateľov, ale aj vysoká mortalita a cez to všetko, že natalita je výrazne vyššia, evidujeme značný nárast podnikateľov. Tieto dáta však môžu byť interpretované aj inak. Vysoký podiel natality a mortality v tomto prípade značí, že v krajine pravdepodobne bude relatívne jednoduché začať podnikateľ, ale z daného úhrnu sa stále nájde veľké množstvo subjektov, ktoré podnikanie nezvládnu. Taktiež sa dajú tieto dáta interpretovať tak, že v danej dobe mali pomerne nepokryté podnikateľské prostredie, pretože v rebríčku MSP na 1 000 obyvateľov (viď. Obrázok č. 3) sa síce umiestnili nad priemerom EÚ (57 MSP na 1 000 obyvateľov), kde im evidujeme 69 MSP na 1 000 obyvateľov, ale tento rebríček bol vytvorený 2 roky po tom, čo im bol nameraný nárast podnikateľov.

Slovenskej republike bola nameraná hodnota nárastu podnikateľov o 2,2%, čo značí pomerne dobré prostredie. Vzhľadom na Európsku úniu ide o jemný nadpriemer. Európskej únii bol vypočítaný priemerný nárast o 1,5%. Aj keď bol Slovenskej republike nameraný len nadpriemer o 0,7%, v zmienenom neskoršom sumáre MSP na obyvateľa sa umiestnili tretí aj práve kvôli tomuto rastu.

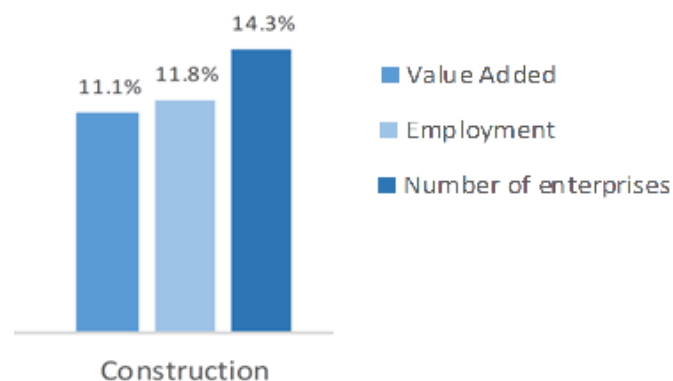
Pre zmenu tretí najvyšší úbytok podnikateľov zaznamenala Česká republika. Jej úbytok činil 2,5%¹ a tak v rokoch 2012 až 2015 vyprodukovala stratu podnikateľských subjektov. V sumáre ale nešlo o žiadne prekvapenie, pretože aj po tom, čo jej po roku 2015 bola nameraná

¹ Hodnota priemerného čistého prírastku v tomto prípade nie je jednoduchým rozdielom priemernej natality a priemernej mortality v uvedených rokoch. V tomto prípade bude pravdepodobne rozdiel zapríčinený metodikou Eurostatu, ktorý tieto dáta spracoval.

táto strata, sa za rok 2017 umiestnila s veľkým nárastom ako štát s najvyšším počtom MSP v celej Európe. Práve preto je pravdepodobné, že pred týmto časovým obdobím pripadalo na 1 000 obyvateľov ešte viac podnikateľov, čo mohlo mať za následok presýtený trh vysokú mieru konkurencie zapríčiňujúcu vyššiu mortalitu.

Malí a strední podnikatelia sa začleňujú do určitých ekonomických sektorov hospodárstva, vzhľadom na oblasť, v ktorej svoju činnosť vykonávajú. Takýmto nezanedbateľným sektorom je aj stavebníctvo. Podľa zmienenej výročnej správy rokov 2017/2018 pripadá 14,3% zo všetkých MSP práve do tohto sektora. Všetci títo podnikatelia zo stavebného sektora vytvárajú 11,1% pridanej hodnoty a zamestnávajú 11,8% zamestnancov. Na obrázku č.7 nižšie sú podiely z pohľadu stavebníctva naznačené. Hlbšia analýza stavebného sektora vzhľadom na dáta, ktoré zverejnili krajiny samotné bude uskutočnená v ďalšej kapitole.

Obrázok 7 Podiel MSP na pridanej hodnote, zamestnanosti a počte MSP v stavebníctve pre nebankový sektor v EÚ

Zdroj: (Muller et al. 2018, s.18).

Zhrnutie: Na koniec je dôležité si zhrnúť, že malí a strední podnikatelia sú kľúčovým prvkom ekonomiky, čo potvrdzuje aj fakt, že vytvárajú v priemere 56,8% všetkej pridanej hodnoty v EÚ. V Českej republike je to síce o niečo viac ako na Slovensku, no obe krajiny skončili pod úrovňou Európy. Rozdiel v pridanej hodnote oboch krajín nie je tak značný, väčší rozdiel je zaznamenaný v tom, koľko ľudí títo podnikatelia zamestnávajú, pretože na Slovensku je to o 4,8% viac než v Českej republike, pričom obe krajiny sa umiestnili nad priemerom EÚ. Súhrn všetkých hodnôt je prehľadne usporiadaný do Tabuľky č.4.

Tabuľka 4 Súhrn základných štatistických porovnaní Slovenska a Česka s priemerom EÚ

	Slovensko	Česko	Priemer EÚ
Podiel MSP na pridanej hodnote (2017)	52,5	54,7	56,8
Podiel MSP na zamestnanosti (2017)	72,0	67,2	66,4
Počet MSP na 1 000 ob. (2017)	94	115	57
Priemerná natalita podn. subjektov (2012-15)	13,1	8,5	10,0
Priemerná mortalita podn. subjektov (2012-15)	10,9	8,7	8,5
Priemerný čistý prírastok podn. subjektov (2012-15)	2,2	-2,5	1,5

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Muller et al. 2018, s.15-18) (Muller et al. 2018, s.48-49).

Česká republika, ako aj Slovenská republika evidujú veľký počet MSP na 1 000 obyvateľov, čo môže značiť lepšie podmienky pre podnikanie. V tomto prípade ale vstupuje do analýzy aj počet ľudí, ktorých tento počet MSP zamestnáva. Výchylku, ktorú zaznamenala Česká republika, ale aj pomerne dobré umiestnenie Slovenska, sa dá predpokladať, že zapríčinil väčší záujem o prácu prostredníctvom samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO, v Česku OSVČ) v týchto krajinách. Práve takáto podnikateľská činnosť zvyšuje počet subjektov, ktorých evidujeme ako MSP, no zamestnávajú len jednu osobu a tým pádom výrazne nezvyšujú zamestnanosť. A práve tento faktor môžeme pozorovať pri Českej republike, kedy evidujeme už spomenutý nižší objem zamestnanosti prostredníctvom MSP než v Slovenskej republike. Tento stav je ale stále lepší než je priemer Európskej únie.

V štatistike, ktorá vznikla ešte pred rokom 2017, kedy boli namerané uvedené hodnoty počtu MSP na 1 000 obyvateľov, vznikli spomenuté štatistiky z rokov 2012 – 2015 a potvrdzujú nárast MSP na Slovensku, kde sa dala predpokladať ešte určitá rezerva, obzvlášť pri pohľade na Českú republiku, ktorá má podobné podnikateľské prostredie a eviduje skokovo vyšší rozdiel v počte MSP na 1 000 obyvateľov než všetky ostatné štáty EÚ. V Českej republike sa eviduje práve opačná situácia, kedy bolo zaevidovaných naozaj veľa MSP na 1 000 obyvateľov a pravdepodobne práve kvôli prehustenému trhu bol evidovaný úbytok subjektov v skúmanom trojročnom období. Jeden z dôvodov je aj už spomenutý predpoklad, že pred týmto obdobím bolo skúmaných subjektov ešte viac a mortalita bola pomerne pravdepodobná.

Všetky faktory zamestnanosti a pridanej hodnoty sa prenášajú aj na stavebníctvo, kde vytvárajú celkovo 11,1% pridanej hodnoty a zamestnávajú 14,3% zamestnancov, čo je značným podielom zo všetkých MSP. To, že v stavebníctve je vytvorených 14,3% zo

všetkých MSP značí okrem iného aj to, že vo všeobecnosti stavebné firmy, ktoré spĺňajú zaradenie do malých a stredných podnikateľov vytvárajú menšiu pridanú hodnotu ako aj zamestnávajú menej ľudí než je priemer ostatných odvetví, v ktorých skúmané MSP podnikajú.

3.2 Štatistiky stavebníctva a ich rozdiely medzi Českom a Slovenskom

Stavebníctvo a jeho význam z pohľadu MSP je len jedným z pohľadov, ako sa dá na toto odvetvie pozerat'. Na Slovensku, ale aj v Českej republike každoročne vychádza Štatistická ročenka Slovenskej republiky (v Českej republike Štatistická ročenka České republiky), ktorej dáta budú spracované za účelom porovnania významu stavebníctva pre obe krajiny. Tieto dáta spracúva a spomenutú ročenku vydáva Štatistický úrad Slovenskej republiky, resp. Český štatistický úrad. Tieto dáta sa nepozerajú len na MSP, ale zameriavajú sa na zamestnanosť v pomere ku všetkým zamestnaným osobám v ekonomika, prípadne hrubú pridanú hodnotu, ktorú vytvára celé odvetvie a nie len MSP. Všetky informácie boli zhromažďované od roku 2013 až do roku 2016.

Informácie, ktoré boli spracované a získané z ročenky pre Slovenskú republiku sú uvedené v Tabuľke č. 5. Na Slovensku je evidovaný nárast počtu zamestnaných osôb, pričom s výnimkou roku 2016 klesá počet zamestnaných osôb v stavebnom priemysle. Aj keď hrubá pridaná hodnota celorepublikovo stúpa v každom roku, v jeho stavebnom odvetví je situácia iná než tomu bolo v zamestnanosti. Stavebníctvo vytvára každý rok okrem roku 2016 vyššiu hodnotu hrubej pridanej hodnoty.

Tabuľka 5 Prehľad zamestnanosti a hrubej pridanej hodnoty s vymeraním stavebníctva v Slovenskej republike

SLOVENSKÁ REPUBLIKA		2013	2014	2015	2016
Celková zamestnanosť podľa ekonomických činností	spolu (osôb)	2 192 251	2 223 149	2 267 097	2 321 049
	stavebníctvo (osôb)	166 547	164 145	163 150	166 132
	podiel (%)	7,60	7,38	7,20	7,16
Hrubá pridaná hodnota podľa ekonomických činností	spolu (mil. €)	67 522	68 907	71 204	73 362
	stavebníctvo (mil. €)	5 277	5 470	5 797	5 760
	podiel (%)	7,82	7,94	8,14	7,85

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.270) (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.275).

Rovnaká tabuľka vytvorená pre Českú republiku je vytvorená ako Tabuľka č. 6. Tabuľka je vytvorená v tisícoch osôb a v inej mene (kč), takže pre prehľadnosť sú vytvorené aj štatistiky podielu k lepšiemu porovnaniu krajín. Rovnako ako na Slovensku, aj v Českej republike zaznamenávali v skúmanom období celoodvetvový nárast zamestnaných osôb. V prípade Českej republiky ale počet zamestnaných osôb v stavebníctve klesal v celom horizonte. Hrubá pridaná hodnota rovnako narástla počas všetkých rokov a to isté tvrdenie platí aj o stavebníctve samotnom.

Tabuľka 6 Prehľad zamestnanosti a hrubej pridanej hodnoty s vymeraním stavebníctva v Českej republike

ČESKÁ REPUBLIKA		2013	2014	2015	2016
Celková zamestnanosť podľa ekonomických činností	spolu (tisícoch osôb)	3 764	3 791	3 869	3 934
	stavebníctvo (tisícoch osôb)	218	211	209	206
	podiel (%)	5,80	5,55	5,41	5,24
Hrubá pridaná hodnota podľa ekonomických činností	spolu (mil. Kč)	3 668 332	3 898 599	4 135 579	4 285 836
	stavebníctvo (mil. Kč)	210 879	214 628	232 259	235 038
	podiel (%)	5,75	5,51	5,62	5,48

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Český statistický úrad 2018, s.170-171) (Český statistický úrad 2018, s.298).

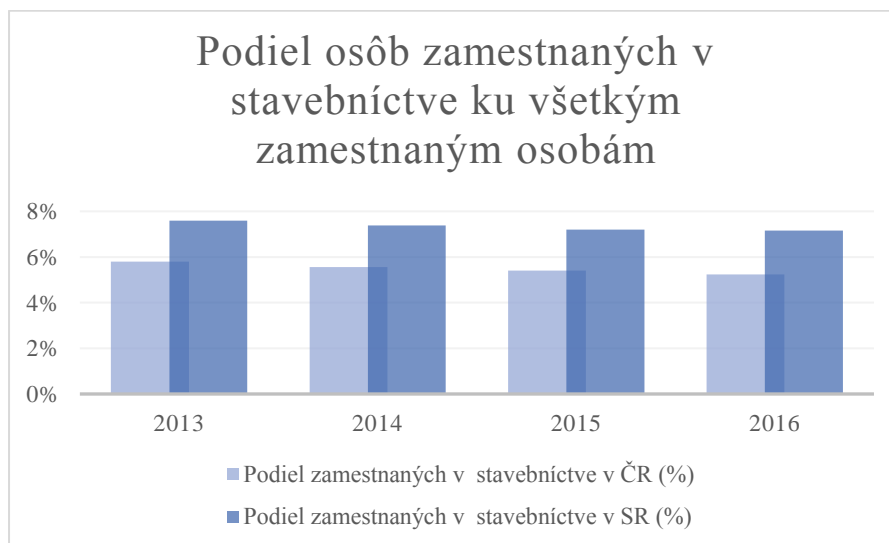
Pri vytiahnutí informácií len z pohľadu zamestnanosti v stavebníctve v pomere ku všetkým zamestnaným osobám vyjadrené v percentách vzniká Tabuľka č. 7. Pre prehľadnosť sú dáta znázornené aj v Grafe č. 2. V tomto prípade je jasne vidieť, že zamestnanosť klesá rovnako pre stavebníctvo v Českej republike tak na Slovensku. Ešte značnejší je fakt, že v Českej republike je zamestnaných menej ľudí v stavebníctve, než je tomu na Slovensku. Tento rozdiel je pomerne značný a počas celého obdobia sa drží pod 2%.

Tabuľka 7 Podiel zamestnaných osôb v stavebníctve na všetkých zamestnaných osobách a ich porovnanie medzi Slovenskom a Českom

	2013	2014	2015	2016
Podiel zamestnaných v stavebníctve v ČR (%)	5,80%	5,55%	5,41%	5,24%
Podiel zamestnaných v stavebníctve v SR (%)	7,60%	7,38%	7,20%	7,16%

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.275) (Český statistický úrad 2018, s.298).

Graf 2 Podiel osôb zamestnaných v stavebníctve ku všetkým zamestnaným osobám

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.275) (Český statistický úrad 2018, s.298).

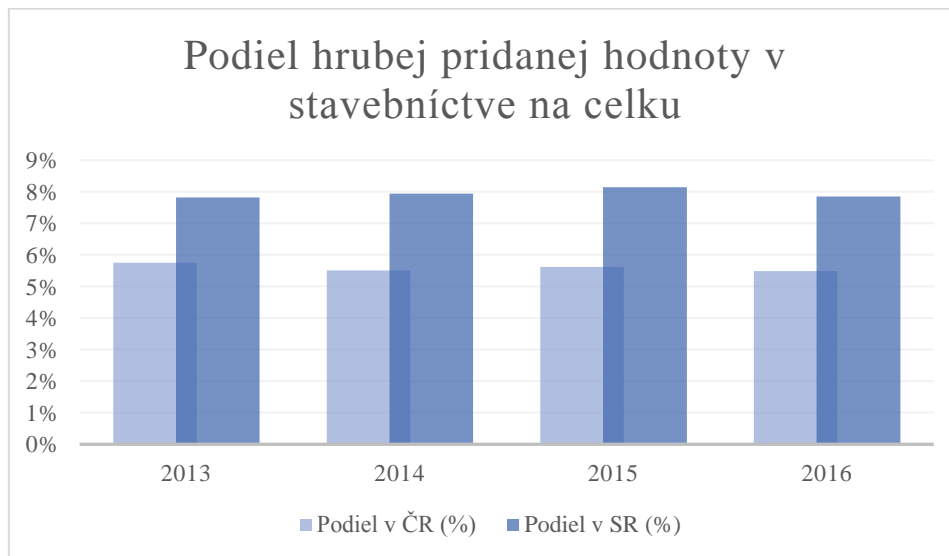
Analogicky boli vytiahnuté informácie k podielu hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve ku celej pridanej hodnote vytvárajenej celou ekonomikou. Tieto dáta sa nachádzajú v Tabuľke č. 8, prípadne pre prehľad v Grafe č. 3. V tomto prípade už nejde o jednotný vývoj v týchto dátach. V Česku tento podiel medziročne pravidelne striedal nárast a pokles. Na Slovensku sa zaznamenal 3 roky po sebe nárast a v poslednom roku to už bol pokles. Česká republika však v celom období eviduje pokles oproti roku 2013 o 0,27%. Na Slovensku je to v analogickej situácii nárast o 0,03%. Tento vývoj ešte prehľbuje rozdiely medzi Slovenskom a Českom od roku 2013. V uvedenom roku tvorilo stavebníctvo na Slovensku o 2,07% väčšiu časť pridanej hodnoty než tomu bolo v Českej republike. V roku 2016 je teda ten rozdiel ešte značnejší a to v rozdiel 2,37%.

Tabuľka 8 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku v porovnaní Slovenska a Česka

	2013	2014	2015	2016
Podiel v ČR (%)	5,75%	5,51%	5,62%	5,48%
Podiel v SR (%)	7,82%	7,94%	8,14%	7,85%

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.270) (Český statistický úrad 2018, s.170-171).

Graf 3 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Štatistický úrad Slovenskej republiky 2017, s.270) (Český statistický úrad 2018, s.170-171).

Zhrnutie: Ako zhrnutie všetkých analyzovaných dát sa dá jednoznačne konštatovať, že z pohľadu ekonomiky ako aj zamestnanosti je odvetvie stavebníctva oveľa dôležitejšie pre ekonomiku Slovenska. Zamestnáva tu viac ľudí a vytvára sa tu viac hrubej pridanej hodnoty než je tomu v Českej republike.

3.3 Porovnanie českých a slovenských podmienok pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným

Spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá je v dnešnej dobe najčastejšie sa vyskytujúci typ právnickej osobnosti v oboch krajinách, sprevádzajú pri jej zakladaní rôzne byrokratické a finančné zaťaženia. Tieto zaťaženia sú taktiež jedny zo zhodnotených kritérií zoskupených a zoradených v zmienenom rebríčku Doing Business.

Pre samotné formálne vytvorenie spoločnosti sú nevyhnutné určité postupy, s ktorými sa subjekt pri postupe stretne. Okrem týchto postupov by si mal zakladateľ predom rozmyslieť obchodné meno, sídlo spoločnosti (adresu), konateľov spoločnosti, správcu vkladu, ktoré mu pomôžu samotný proces urýchliť. Za zmienku stojí aj premyslenie si predmetu podnikania, výška základného imania spoločnosti a výšky vkladov jednotlivých spoločníkov.

Jedným z najdôležitejších dokumentov, ktorý predchádza samotnému vytvoreniu spoločnosti, je podpísanie spoločenskej zmluvy, ktorá sa podpisuje v prípade viacerých zakladateľov, alebo zakladateľskej zmluvy, podpísanej jedným zakladajúcim subjektom. Spoločenská zmluva musí obsahovať zákonom stanovené náležitosti, ktoré stanovuje v Českej republike *Zákon č.90/2012 Sb. Zákon o obchodných spoločnostiach a družstvách (zákon o obchodných korporáciách)* v Slovenskej republike *Zákonom č.513/1991 Zb. Obchodný zákonník*.

Pre vykonávanie podnikateľskej činnosti si subjekt musí zaobstarať doklad živnostenského oprávnenia, o ktoré žiada pre jednotlivé predmety činnosti. Aby tak učinil, musí už disponovať spísanou spoločenskou zmluvou, ktorá je dokladom o založení spoločnosti. Tieto oprávnenia vystavujú živnostenské úrady, ktoré sú zriadené rovnako v oboch krajinách. Na Slovensku sa dá využiť aj spôsob elektronickej komunikácie s Živnostenským úradom. Pri osobnom ohlasovaní živnosti sa na Slovensku platí poplatok 5 € za voľnú živnosť a 15 € za viazanú, prípadne remeselnú živnosť. Pri využití elektronickeho podpisu sú registrácie voľných živností bezplatné, poplatky za ďalšie živnosti sú znížené na polovicu (7,5 €) (Bartko 2018a). Poplatky pri registrácii živností v Česku sú koncipované odlišným spôsobom. Pri prvotnom registrovaní živností počas zakladania spoločnosti sa vyberá jednotný poplatok 1 000 Kč bez ohľadu na počet registrovaných živností a druhu živnosti. Pri ďalšom ohlasovaní sa vyberá poplatok 500 Kč (Ministerstvo průmyslu a obchodu 2017a) (Ministerstvo průmyslu a obchodu 2017b).

Prvotný vklad všetkých spoločníkov do spoločnosti, základné imanie, sa v týchto krajinách líši. V Českej republike stačí na založenie spoločnosti s ručením obmedzeným len 1 Kč, prípadne 1 Kč na zakladateľa u viacerých zakladajúcich subjektov. Oproti tomu na Slovensku je minimálne základné imanie v hodnote 5 000 €, respektíve 750 € na spoločníka. Zákony Českej republiky teda dávajú lepšiu príležitosť spoločníkom, aby si oni sami vybrali výšku svojho základného kapitálu podľa ich vlastných potrieb v začiatkoch podnikania.

O tom, že základné imanie bolo splatené či už vložením do banky, alebo vložením do pokladnice, sa vytvorí Vyhlásenie správcu vkladu (v Česku Prohlášení správce vkladu).

Sumár všetkých úkonov nevyhnutných k založeniu spoločnosti s ručením obmedzeným je prehľadne usporiadaný v Tabuľke č.3.

Tabuľka 9 Sumár základných nevyhnutných úkonov pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným

Česká republika	Slovenská republika
1. Spoločenská zmluva (zakladateľská zmluva) <ul style="list-style-type: none"> • Zákon o obchodných korporáciách 	1. Spoločenská zmluva (zakladateľská zmluva) <ul style="list-style-type: none"> • Obchodný zákonník
2. Živnosti <ul style="list-style-type: none"> • Živnostenský úrad • Poplatok 1 000 Kč bez ohľadu na počet živností 	2. Živnosti <ul style="list-style-type: none"> • Živnostenský úrad • Osobne: 5 €, resp. 15 € na živnosť • Elektronicky bez poplatku, resp. 7,5 € na živnosť
3. Základné imanie <ul style="list-style-type: none"> • 1 Kč • 1 Kč na spoločníka 	3. Základné imanie <ul style="list-style-type: none"> • 5 000 € • 750 € na spoločníka
4. Prohlášení správce vkladu	4. Vyhlásenie správcu vkladu
5. Návrh na zápis <ul style="list-style-type: none"> • Priamy od 4 840 Kč u notára 	5. Návrh na zápis <ul style="list-style-type: none"> • Papierovo 300 €, resp. elektronicky 150 €

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Zákon č. 90/2012 Sb.) (Zákon č. 513/1991 Zb.) (Ministerstvo vnútra SR 2019) (Príloha Zákona č. 634/2004 Sb.) (Príloha zákona SNR č. 71/1992) (ČEPELOVÁ nedatované).

Pre dovŕšenie zakladania spoločnosti je ešte potrebné uskutočniť návrh na zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra. V Českej republike je možné urobiť priamo zápis prostredníctvom notárskeho zápisu. Takýto zápis spoločnosti stojí na základe vlastného prieskumu od 4 000 Kč bez DPH, 4 840 s DPH. (DPH je 21%) (Čepelová, nedatované). V ČR je možné podať návrh na zápis taktiež elektronicky, poplatok tak činí 6 000 Kč (Zákon č. 549/1991 Sb.) (Kandler, 2015). Pre porovnanie, na Slovensku sa tak ako pri ďalších elektronických službách, dá využiť aj táto a platí tu rovnako zníženie poplatku na polovicu. Pri tradičnejšej papierovej forme je to poplatok 300 €, polovičný poplatok pri podaní s elektronickým podpisom je preto 150 € (Príloha zákona SNR č. 71/1992) (Bartko 2018b).

Zhrnutie: Pre zhrnutie treba uviesť, že medzi oboma modelovými situáciami zakladania spoločnosti s ručením obmedzeným nie sú veľké rozdiely. V Slovenskej republike fungujú elektronické služby, čo dáva zakladajúcim subjektom rýchlejšie a lacnejšie spôsoby na založenie spoločnosti, obzvlášť pri návrhu na zápis, ale aj pri registrácii živností. Cez to všetko je ale značné, že v Českej republike je prostredie pre založenie spoločnosti prívetivejšie. Závažným faktorom je v tomto prípade veľmi nízke základné imanie, ktorý subjekt musí splatiť na rozdiel od Slovenska, ale aj možnosť priameho zápisu do obchodného registra prostredníctvom notára. Pri určitom počte živnostenských oprávnení môže byť aj vybavenie si živnostenských oprávnení finančne menej náročné v Českej republike, keďže pri prvotnom vystavení nezáleží na počte živností, ktoré sa registrujú.

K podobnému výsledku pri zakladaní spoločnosti prišiel aj projekt Doing Business v jeho obdobnom indikátore, ktorého výsledky sú v kapitole 2.2.5. Aj tam konštatuje lepšie podmienky pre založenie spoločnosti v Českej republike, založené hlavne na nižšej hodnote základného imania, ale aj nižšom počte procedúr.

3.4 Daňová zát'az' pri vyplácaní podielu na zisku

Na konci účtovného obdobia môže firma generovať zisk alebo stratu. Keďže generovanie zisku sa dá považovať za dobre kvantifikovateľný indikátor úspešnosti spoločnosti, čo potvrdzuje aj samotná definícia podnikania, reprezentatívnu informáciu nesie aj to, koľko zo zisku sa dostane konečnému spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným.

Prvé zdanenie, ktoré je priamo spojené so ziskom, je daň z príjmu právnických osôb. Táto daň je v Českej republike vo výške 19% (Zákon č. 586/1992 Sb). Na Slovensku spomenutá sadzba činí 21% (Zákon č. 595/2003 Z. z.).

V prípade, že by valná hromada rozhodla o vyplatení čistého zisku za dané zúčtovacie obdobie, je zisk, ktorý by mal byť vyplatený spoločníkom, zdanený ďalšou daňou, tzv. zrážkovou daňou. Aj táto daň sa líši v oboch krajinách. Pre Slovenskú republiku je táto daň nižšia, kde v prípade, že by si fyzická osoba ako spoločník spoločnosti a ručením obmedzeným chcela vyplatiť zisk, bude jeho hodnota znížená o 7% (Zákon č. 595/2003 Z. z.). V Českej republike je podľa *Zákonu o daních z príjmov č.586/1992 Sb.* sadzba nastavená na 15% (Zákon č. 586/1992 Sb).

Zhrnutie oboch spomenutých daní je naznačené v Tabuľke č.4, pričom je doplnený riadok, ktorý reprezentuje, koľko percent z pôvodnej časti zisku, ktorá mala byť vyčlenená po odsúhlasení valnou hromadou a vyčlenená pre FO, bolo nakoniec naozaj vyplatených. Inak povedané, zostatok po zdanení podielu na zisku (dividenda) je doplnkom k úhrnu všetkých daní, ktoré sú subjektu pri vyplácaní zisku pre FO bezpodmienečne odvedené.

Tabuľka 10 Daňová zát'az' z pohľadu spoločníka s.r.o.

	Česká republika	Slovenská republika
Daň z príjmu PO (%)	19	21
Zrážková daň z podielu na zisku FO (%)	15	7
Zostatok po zdanení podielu na zisku (dividenda) (%)	68,85	73,47

Zdroj: Vlastné spracovanie autora na základe (Zákon č. 586/1992 Sb) (Zákon č. 595/2003 Z. z.) (Zákon č. 595/2003 Z. z.) (Zákon č. 586/1992 Sb)

Nižšia daň z príjmu právnických osôb dáva spoločnostiam v Českej republike príležitosť generovať väčší hospodársky výsledok po zdanení, než spoločnostiam na Slovensku.

Spoločnosti v Českej republike by v prípade nevyplácania zisku mohli hospodáriť s väčším objemom zdrojov, ak by si hospodársky výsledok nevyplácali.

V prípade modelovej situácie, kedy by spoločnosť vytvorila hospodársky výsledok 10 000 €, by pri zdaňovaní v Českej republike zostal spoločnosti hospodársky výsledok po zdanení 8 100 €, pričom na Slovensku by spoločnosti zostala menšia hodnota a to 7 900 €. Ak by spoločnosť tento zisk ponechala napríklad vo vlastnom kapitále spoločnosti, firmy v Českej republike by si zvyšovali podiel vlastného kapitálu vo firme a posilňovali by tak svoju ekonomickú situáciu lepšie ako spoločnosti na Slovensku.

Tento rozdiel ale nie je tak značný, ako je zrážková daň. Ak by si teda FO chcela vyplatiť podiel na zisku, v Českej republike by jej tento zisk bol zdanený až 15%, a to je v tomto prípade až viac než 2-násobok toho, koľko by bolo zdanené rovnakej osobe na Slovensku. Po dvojitém zdanení, ku ktorému v takejto situácii prakticky prichádza, by nakoniec FO podnikajúca na Slovensku prišla k hodnote o 4,62% vyššej, než v Českej republike.

Na zjednodušenom príklade by sa dalo povedať, že keby spoločnosť s ručením obmedzeným rozhodla vyplatiť spoločníkovi zisk v objeme 10 000 €, v Českej republike by fyzická osoba obdržala 6 885 €. Na Slovensku by čistý a od daní očistený zisk predstavoval 7 347 €. Analogicky by sa situácia dala vytvoriť aj v korunách.

Zhrnutie: Nižšia daň z príjmu je jednoznačným prínosom pre firmu a jej hospodárenie a v prípade Českej republiky ide o značnú výhodu, keďže po zdanení zisku zostane firme podnikajúcej v ČR o 2% viac kapitálu. Na druhú stranu, v porovnaní oboch krajín je značné, že v Českej republike by subjekt, spoločník, dostal vyplatenú nižšiu časť zisku ako na Slovensku. Tento rozdiel je dokonca 4,62%.

4 Záver

Ciele, ktoré boli stanovené pre túto prácu boli splnené v niekoľkých smeroch. Najskôr bolo vyhodnotené podnikateľské prostredie z analytického materiálu WB. V tomto prípade bolo konštatované, že v celkovom rebríčku *Ease of doing business* sa za rok 2019 ČR umiestnila na 35. mieste a SR na 42. mieste.

Bola plnohodnotne vysvetlená metodika hodnotenia dvoch, pre túto prácu hlavných, indikátorov – procedúra povoľovania stavieb a procedúra založenia spoločnosti. Blížšie popísané sú dôvody, prečo sa Slovensko umiestnilo na 143. mieste aj keď Česká republika sa v hodnotení získavania stavebných povolení umiestnila na 156. mieste. Zhodnotené je však, že v tomto indikátore sa umiestnili podobne napriek tomu, že ich dáta a čiastkové výsledky sú výrazne odlišné; v Českej republike je potrebných viac procedúr za kratší čas, zatiaľ čo na Slovensku trvá menší počet procedúr dlhšiu dobu. Ďalej bolo podložené prieskumom, že druhý indikátor, založenie spoločnosti, bol správne ohodnotený projektom Doing Business, keď sa Česko umiestnilo lepšie(115.), než Slovensko(127.), obzvlášť kvôli výške základného imania zakladanej spoločnosti s ručením obmedzeným. Prezentovaný bol aj celkový rebríček projektu.

Ďalší prínos tejto práce plynie z vymedzenia dôležitosti malých a stredných podnikateľov, ktorá bola prácou vyhradená, a to napríklad tým, že sa v oboch krajinách evidujú jedny z najvyšších počtov MSP na obyvateľov v celej EÚ a že zamestnávajú viac než 67% zamestnaných osôb (v SR dokonca 72%). Preukázaná je aj dôležitosť MSP pre stavebný priemysel, keďže 14,3% všetkých malých a stredných podnikateľov pôsobí v stavebníctve.

Na základe údajov zo štatistických úradov bolo preukázané, že stavebníctvo je nezanedbateľnou časťou ekonomiky, keďže vytvára takmer 8% z celej pridanej hodnoty na Slovensku a pod 6% v Českej republike. Preukázalo sa tým, že Slovensko je na stavebnom odvetví závislejšie ako Česko. Ukázalo sa, že zamestnanosť v stavebníctve dlhodobo klesá v oboch krajinách, no zamestnáva nad 7% pracujúcej populácie Slovenska (nad 5% v Česku).

Na praktických príkladoch postupu založenia s.r.o. bolo doložené, že postupy sa medzi zemami nejako zvlášť nelíšia. Ďalej bola analyzovaná daňová záťaž, ktorá ukázala, že vytvára príležitosť pre spoločnosti s ručením obmedzeným v Českej republike vytvárať väčší

hospodársky výsledok po zdanení, než by tomu bolo na Slovensku. Do kontrastu bolo ale postavené, že keby prišlo k výplate zisku spoločníkovi (FO), jeho zisk by bol vyšší na Slovensku.

Zoznam skratiek

€	Eur/euro/eurá
BQCI	Index kontroly kvality vo výstavbe (Building Quality Control Index)
ČR	Česká republika
EÚ	Európska únia
FO	Fyzická osoba
IBRD	Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (The International Bank for Reconstruction and Development)
ICSID	Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov (The International Centre for Settlement of Investment Disputes)
IDA	Medzinárodná asociácia pre rozvoj (The International Development Association)
IFC	Medzinárodná finančná korporácia (The International Finance Corporation - IFC)
IMF	Medzinárodný menový fond (The International Monetary Fund)
Kč	Korún českých/koruna česká
MIGA	Mnohostranná agentúra pre investičné záruky (The Multilateral Investment Guarantee Agency)
MSP	Malí a strední podnikatelia
OSVČ	Osoba samostatne výdělečně činná
PO	Právnická osoba
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
WB	Svetová banka (World Bank)
WBG	Skupina svetovej banky (The World Bank Group)

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Rebríček Ease of Doing Business.....	22
Tabuľka 2 Výsledky indikátoru získania stavebných povolení a jeho porovnanie medzi ČR a SR.....	23
Tabuľka 3 Výsledky indikátoru založenia spoločnosti a jeho porovnanie medzi ČR a SR.....	24

Tabuľka 4 Súhrn základných štatistických porovnaní Slovenska a Česka s priemerom EÚ ...	32
Tabuľka 5 Prehľad zamestnanosti a hrubej pridanej hodnoty s vymeraním stavebníctva v Slovenskej republike	34
Tabuľka 6 Prehľad zamestnanosti a hrubej pridanej hodnoty s vymeraním stavebníctva v Českej republike	35
Tabuľka 7 Podiel zamestnaných osôb v stavebníctve na všetkých zamestnaných osobách a ich porovnanie medzi Slovenskom a Českom	35
Tabuľka 8 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku v porovnaní Slovenska a Česka	36
Tabuľka 9 Sumár základných nevyhnutných úkonov pre založenie spoločnosti s ručením obmedzeným	39
Tabuľka 10 Daňová záťaž z pohľadu spoločníka s.r.o.	41

Zoznam grafov

Graf 1 Schéma Skupiny svetovej banky	13
Graf 2 Podiel osôb zamestnaných v stavebníctve ku všetkým zamestnaným osobám	36
Graf 3 Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve na celku.....	37

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Podiel MSP na pridanej hodnote v nebankovom sektore členských štátov EÚ	27
Obrázok 2 Podiel MSP na zamestnanosti v nebankovom sektore členských štátov EÚ	27
Obrázok 3 Počet MSP na 1 000 obyvateľov v nebankovom sektore členských štátov EÚ	28
Obrázok 4 Priemerná natalita podnikateľských subjektov v rokoch 2012-2015	29
Obrázok 5 Priemerná mortalita podnikateľských subjektov v rokoch 2012-2015.....	29
Obrázok 6 Priemerný čistý prírastok podnikateľských subjektov v rokoch 2012-2015	30
Obrázok 7 Podiel MSP na pridanej hodnote, zamestnanosti a počte MSP v stavebníctve pre nebankový sektor v EÚ	31

Zoznam príloh

Príloha č.1 Konštrukcia modelu: Predpoklady stavebnej spoločnosti, skladu a prípojok

Príloha č.2 Rebríček Ease of Doing Business

Príloha č.3 Výsledky Českej republiky z rebríčku Ease of Doing Business

Príloha č.4 Výsledky Slovenskej republiky z rebríčku Ease of Doing Business

Príloha č.5 Výňatok zo Zákona o živnostenskom podnikaní (živnostenského zákona) – ČR

Príloha č.6 Výňatok zo Zákona o živnostenskom podnikaní (živnostenského zákona) – SR

Bibliografia

- BARTKO, Tomáš, 2018a. Ako založiť s.r.o. v roku 2018? Postup a vzorové dokumenty. In: Podnikajte.sk [online]. 26.4.2018 [cit. 15.4.2019]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/sro/zalozenie-sro-2018-postup-dokumenty>
- BARTKO, Tomáš, 2018b. Zápis s.r.o. do Obchodného registra - najčastejšie chyby pri zápise a postup ako ich odstrániť. In: Podnikajte.sk [online]. 17.6.2018 [cit. 15.4.2019]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/sro/zapis-sro-obchodneho-registra-chyby>
- ČEPELOVÁ, Olga Adamíra Judr. Ph.D. Odměna notáře. In: Notářská kancelář Hradec Králové [online]. [20.5.2019]. Dostupné z: <http://www.notarkavhradci.cz/odmena-notare.html>
- Český statistický úřad. *Statistická ročenka České republiky 2018*. Český statistický úřad, 2018. ISBN 978-80-250-2868-1.
- Európska komisia, 2019. Vnútrotný trh, priemysel, podnikanie a MSP. *What is an SME?* [online]. [cit. 20.4.2019]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_sk
- ICSID: International Centre for Settlement of Investment Disputes. *About ICSD*. [online] © 2019. [cit. 2.4.2019]. Dostupné z: <https://icsid.worldbank.org/en/Pages/about/default.aspx>
- INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT. *Extracts From Final Act And Related Documents* [online]. Bretton Woods: September 1946 [cit. 2.4.2019]. Dostupné z: http://timeline.worldbank.org/themes/timeline/pdfjs/web/viewer.html?file=//timeline.worldbank.org/sites/timeline/files/timeline/archival-pdfs/event01_brettonwoods_finalact_1849790.pdf
- INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION. *What We Do* [online]. © 2018. The World Bank Group [cit. 2.4.2019]. Dostupné z: <http://ida.worldbank.org/about/what-we-do>
- International Finance Corporation. *Origins of IFC* [online] 2019. [cit. 2.4.2019]. Dostupné z: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/about+ifc_new/ifc+history/origins-of-ifc
- Kandler, Ladislav DiS, 2015. Zápis do obchodního rejstříku. *Portál POHODA* [online]. Datum publikování: 20.11.2015. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/chci-zacit-podnikat/zapis-do-obchodniho-rejstriku/>

MIGA: Multilateral Investment Guarantee Agency. *About: History* [online]. Washington, DC, USA. © 2012-2019 [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <https://www.miga.org/history>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2017a. Živnost volná pro právnické osoby se sídlem na území ČR. *BusinessInfo.cz Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade. 1.1.2017 [cit. 15.4.2019]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-volna-po-sidlo-uzemi-cr-4884.html>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2017b. Živnost vázaná pro právnické osoby se sídlem na území ČR. *BusinessInfo.cz Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade. 1.1.2017 [cit. 15.4.2019]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-vazana-po-sidlo-na-uzemi-cr-4892.html>

Ministerstvo vnútra SR, 2019. Správne poplatky odboru živnostenského podnikania. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [cit.20.5.2019]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?spravne-poplatky-ozp>

MULLER, Patrice et al. *Annual Report on European SMEs 2017/2018. SMEs growing beyond borders*. European Union: 2018. ISBN 978-92-79-96823-5.

Príloha Zákona č. 634/2004 Sb. ze dne 01.04.2019 o správních poplatcích.

Príloha zákona SNR č. 71/1992 Zb. ze dne 01.01.2019 o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Štatistický úrad Slovenskej republiky. *Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2017*. VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2017. ISBN 978-80-224-1629-0.

The World Bank Group, 2019a. *History*. [online]. © 2019. [cit. 2.4.2019]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about/history>

The World Bank Group, 2019n. *About the World Bank* [online]. © 2019. [cit. 2.5.2019]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/about>

The World Bank, 2019. *A World Bank Group Flagship Report. Doing Business 2019. Training For Report*. Washington DC, USA: World Bank Publications 2019. Edícia č. 16. ISBN 978-1-4648-1326-9

The World Bank, 2019b. *Doing Business. About Us* [online]. 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/about-us>

The World Bank, 2019c. *Doing Business. Starting A Business Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/starting-a-business>

The World Bank, 2019d. *Doing Business. Dealing With Construction Permits Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/dealing-with-construction-permits>

The World Bank, 2019e. *Doing Business. Getting Electricity Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/getting-electricity>

The World Bank, 2019f. *Doing Business. Registering Property Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/registering-property>

The World Bank, 2019g. Doing Business. *Enforcing Contracts Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/enforcing-contracts>

The World Bank, 2019h. Doing Business. *Getting Credit Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/getting-credit>

The World Bank, 2019i. Doing Business. *Paying Taxes Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/paying-taxes>

The World Bank, 2019j. Doing Business. *Trading Across Borders Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/trading-across-borders>

The World Bank, 2019k. Doing Business. *Resolving Insolvency Methodology* [online]. © 2019. [cit. 5.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/resolving-insolvency>

The World Bank, 2019l. Doing Business. *Labor Market Regulation Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/labor-market-regulation>

The World Bank, 2019m. Doing Business. *Protecting Minority Investors Methodology* [online]. © 2019. [cit. 3.4.2019]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/en/methodology/protecting-minority-investors>

VEBER, J., SRPOVÁ, J., et al. 2012. *Podnikání malé a střední firmy – 3., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4520-6.

WORLD BANK PUBLICATIONS. *A Guide to the World Bank*. 2003. Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank. ISBN 0-8213-5344-6.

Zákon č. 136/2010 Z. z. ze dne 1.1.2019 o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 455/1991 Sb. ze dne 01.12.2018 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

Zákon č. 455/1991 Zb. ze dne 01.04.2019 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

Zákon č. 513/1991 Zb. ze dne 01.09.2018 Obchodný zákonník.

Zákon č. 549/1991 Sb. ze dne 01.10.2018 o soudních poplatcích

Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 01.04.2019 o daních z příjmů.

Zákon č. 595/2003 Z. z. ze dne 09.04.2019 o dani z příjmov.

Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 01.12.2018 občanský zákoník.

Zákon č. 90/2012 Sb. ze dne 14.01.2017 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

Prílohy

Príloha č.1 Konštrukcia modelu: Predpoklady stavebnej spoločnosti, skladu a prípojok

„Predpoklady stavebnej spoločnosti:

- *Je spoločnosť s ručením obmedzeným (alebo jej právny ekvivalent).*
- *Pôsobí v ekonomicky najrozvinutejšom meste. Pre jedenásť ekonomík sú dáta zhromažďované aj pre druhé ekonomicky najrozvinutejšie mesto.*
- *Je zo 100% v tuzemskom a v súkromnom vlastníctve.*
- *Má piatich vlastníkov, z ktorých žiaden nie je právnickou osobou.*
- *Je plne licencovaná a poistená na realizáciu stavebných projektov, ako je stavanie skladov.*
- *Má šesťdesiat robotníkov a iných zamestnancov, z ktorých sú všetci z danej krajiny, s technickými znalosťami a odbornými skúsenosťami nevyhnutnými k získaniu stavebných povolení a súhlasov.*
- *Má licencovaného architekta a licencovaného inžiniera, oboch registrovaných v miestnej asociácii architektov alebo inžinierov, ak je to relevantné.*
- *Nepredpokladá sa, že stavebná spoločnosť by mala ďalších zamestnancov, ktorí by boli technickí alebo licencovaní špecialisti, ako napríklad geologickí alebo topografickí experti.*
- *Zaplatila všetky dane a uzavrela všetky nevyhnutné poistenia vzťahujúce sa na jej všeobecnú obchodnú činnosť (napríklad úrazové poistenie pre robotníkov a poistenie zodpovednosti za škodu tretích osôb).*
- *Vlastní pozemok, na ktorom bude sklad vybudovaný a po jeho dokončení ho predá.*

Predpoklady skladu:

- *Bude využitý na všeobecné uskladňovanie, ako skladovanie kníh alebo kancelárskych potrieb. Sklad nebude využívaný na skladovanie tovaru, ktorý by vyžadoval špeciálne podmienky, ako skladovanie jedla, chemikálií alebo farmaceutík.*

- *Bude mať dve podlažia, obe nad zemou, s vybudovanou plochou približne 1 300,6 m² (14 000 ft²). Každé podlažie bude mať 3 výšku metre (9 stôp a 10 palcov).*
- *Bude prístupný cestou a umiestnený v prímestskej oblasti v ekonomicky najrozvinutejšom meste (znamenajúc okraj mesta, ale stále v rámci oficiálnych limitov). Pre jedenásť ekonomík sa dáta zbierajú taktiež z druhého ekonomicky najrozvinutejšieho mesta.*
- *Nebude umiestnený v špecifickej ekonomickej alebo priemyselnej zóne.*
- *Bude umiestnený na pozemku o približnej rozlohe 929 m² (10 000 ft²), ktorý je v 100% vlastníctve stavebnej spoločnosti a je presne evidovaný v katastri nehnuteľností a v pozemkovom registri, kde sú vedené vlastnícke práva.*
- *Je ocenený na 50-násobok príjmu na obyvateľa.*
- *Bude novou stavbou (bez predchádzajúcej stavby na pozemku), bez stromov, prírodných vodných zdrojov, prírodných rezervácií alebo historických pamiatok akéhokoľvek druhu na pozemku.*
- *Bude mať kompletne architektonické a technické plány vypracované licencovaným architektom a licencovaným inžinierom. Ak by vypracovanie plánov vyžadovalo kroky, ako je získanie ďalšej dokumentácie alebo získanie predchádzajúceho súhlasu z externých agentúr, tieto kroky by sa počítali ako samostatné procedúry.*
- *Bude zahŕňať všetko technické vybavenie, ktoré musí byť plne funkčné.*
- *Jeho vybudovanie bude trvať 30 týždňov (nerátajúc všetky oneskorenia v dôsledku administratívnych a regulačných podmienok)*

Predpoklady prípojok:

- *Budú vo vzdialenosti 150 metrov (492 stôp) od existujúceho zdroju vody a kanalizačného napojenia. V prípade, ak v ekonomike nie je vybudovaná žiadna infraštruktúra na dodávku vody, bude vykovaný vrt. Ak nie je vybudovaná kanalizačná infraštruktúra, tak bude nainštalovaný a vybudovaný septik o najmenej dostupnej veľkosti.*
- *Sklad nebude vyžadovať vodu na protipožiarnu ochranu, namiesto toho sa použije hasiaci systém (suchý systém). Ak by bola zákonom vyžadovaná vodná ochrana proti požiaru, predpokladá sa, že špecifikovaná nižšie popísaná spotreba vody pokryje požadovanú vodu na ochranu proti požiaru.*

- *Sklad bude mať priemernú spotrebu vody 662 litrov (175 galónov) na deň a priemernú spotrebu odpadovej vody 568 litrov (150 galónov) na deň. Maximálna spotreba vody bude 1 325 litrov (350 galónov) na deň a maximálna spotreba odpadovej vody 1 136 litrov (300 galónov) na deň.*
- *Bude mať konštantnú spotrebu vody a odpadovej vody počas celého roka.*
- *Použité potrubie budú mať priemer 1 palec na vodnú prípojku a 4 palce na kanalizačnú prípojku.“*

(The World Bank Group 2019d)

Príloha č.2 Rebríček Ease of Doing Business

Rank	Economy	EODB score	EODB score change	Rank	Economy	EODB score	EODB score change	Rank	Economy	EODB score	EODB score change
1	New Zealand	86.59	0.00	65	Colombia	69.24	+0.20	129	Barbados	56.78	0.00
2	Singapore	85.24	+0.27	66	Luxembourg	69.01	0.00	130	St. Vincent and the Grenadines	56.35	+0.01
3	Denmark	84.64	+0.59	67	Costa Rica	68.89	-0.47	131	Cabo Verde	55.95	+0.02
4	Hong Kong SAR, China	84.22	+0.04	68	Peru	68.83	+0.56	132	Nicaragua	55.64	+0.37
5	Korea, Rep.	84.14	-0.01	69	Vietnam	68.36	+1.59	133	Palau	55.59	+0.01
6	Georgia	83.28	+0.48	70	Kyrgyz Republic	68.33	+2.57	134	Guyana	55.57	-1.21
7	Norway	82.95	+0.25	71	Ukraine	68.25	+0.94	135	Mozambique	55.53	+1.78
8	United States	82.75	-0.01	72	Greece	68.08	-0.12	136	Pakistan	55.31	+2.53
9	United Kingdom	82.65	+0.33	73	Indonesia	67.96	+1.42	137	Togo	55.20	+6.32
10	Macedonia, FYR	81.55	+0.32	74	Mongolia	67.74	+0.27	138	Cambodia	54.80	+0.41
11	United Arab Emirates	81.28	+2.37	75	Jamaica	67.47	+0.55	139	Maldives	54.43	+0.10
12	Sweden	81.27	0.00	76	Uzbekistan	67.40	+1.08	140	St. Kitts and Nevis	54.36	+0.01
13	Taiwan, China	80.90	+0.24	77	India	67.23	+6.63	141	Senegal	54.15	+0.37
14	Lithuania	80.83	+0.29	78	Oman	67.19	-0.02	142	Lebanon	54.04	+0.07
15	Malaysia	80.60	+2.57	79	Panama	66.12	+0.41	143	Niger	53.72	+1.24
16	Estonia	80.50	+0.01	80	Tunisia	66.11	+1.51	144	Tanzania	53.63	+0.34
17	Finland	80.35	+0.05	81	Bhutan	66.08	+0.20	145	Mali	53.50	+0.23
18	Australia	80.13	-0.01	82	South Africa	66.03	+1.37	146	Nigeria	52.89	+1.37
19	Latvia	79.59	+0.33	83	Qatar	65.89	+0.64	147	Grenada	52.71	+0.07
20	Mauritius	79.58	+1.29	84	Malta	65.43	+0.28	148	Mauritania	51.99	+0.92
21	Iceland	79.35	+0.05	85	El Salvador	65.41	+0.21	149	Gambia, The	51.72	+0.23
22	Canada	79.26	+0.38	86	Botswana	65.40	+0.46	150	Marshall Islands	51.62	+0.01
23	Ireland	78.91	-0.51	87	Zambia	65.08	+1.48	151	Burkina Faso	51.57	+0.12
24	Germany	78.90	0.00	88	San Marino	64.74	+2.27	152	Guinea	51.51	+2.02
25	Azerbaijan	78.64	+7.10	89	Bosnia and Herzegovina	63.82	+0.27	153	Benin	51.42	+0.13
26	Austria	78.57	+0.03	90	Samoa	63.77	+0.01	154	Lao PDR	51.26	+0.11
27	Thailand	78.45	+1.06	91	Tonga	63.59	+0.03	155	Zimbabwe	50.44	+1.92
28	Kazakhstan	77.89	+0.73	92	Saudi Arabia	63.50	+1.62	156	Bolivia	50.32	+0.15
29	Rwanda	77.88	+4.15	93	St. Lucia	63.02	+0.06	157	Algeria	49.65	+2.06
30	Spain	77.68	+0.07	94	Vanuatu	62.87	-0.21	158	Kiribati	49.07	+0.33
31	Russian Federation	77.37	+0.61	95	Uruguay	62.60	+0.34	159	Ethiopia	49.06	+0.91
32	France	77.29	+0.99	96	Seychelles	62.41	-0.01	160	Micronesia, Fed. Sts.	48.99	0.00
33	Poland	76.95	-0.36	97	Kuwait	62.20	+0.75	161	Madagascar	48.89	+0.71
34	Portugal	76.55	-0.07	98	Guatemala	62.17	+1.01	162	Sudan	48.84	+3.75
35	Czech Republic	76.10	+0.05	99	Djibouti	62.02	+8.87	163	Sierra Leone	48.74	+0.15
36	Netherlands	76.04	+0.01	100	Sri Lanka	61.22	+1.80	164	Comoros	48.66	+0.14
37	Belarus	75.77	+0.72	101	Fiji	61.15	+0.04	165	Suriname	48.05	-0.05
38	Switzerland	75.69	+0.01	102	Dominican Republic	61.12	+0.55	166	Cameroon	47.78	+0.83
39	Japan	75.65	+0.05	103	Dominica	61.07	+0.04	167	Afghanistan	47.77	+10.64
40	Slovenia	75.61	+0.02	104	Jordan	60.98	+1.42	168	Burundi	47.41	+0.73
41	Armenia	75.37	+2.06	105	Trinidad and Tobago	60.81	-0.12	169	Gabon	45.58	-0.23
42	Slovak Republic	75.17	+0.29	106	Lesotho	60.60	+0.19	170	São Tomé and Príncipe	45.14	+0.30
43	Turkey	74.33	+4.34	107	Namibia	60.53	+0.24	171	Iraq	44.72	+0.04
44	Kosovo	74.15	+0.44	108	Papua New Guinea	60.12	+1.19	171	Myanmar	44.72	+0.51
45	Belgium	73.95	+2.24	109	Brazil	60.01	+2.96	173	Angola	43.86	+2.16
46	China	73.64	+8.64	110	Nepal	59.63	-0.32	174	Liberia	43.51	-0.04
47	Moldova	73.54	+0.38	111	Malawi	59.59	+0.84	175	Guinea-Bissau	42.85	+0.27
48	Serbia	73.49	+0.17	112	Antigua and Barbuda	59.48	+0.06	176	Bangladesh	41.97	+0.91
49	Israel	73.23	+0.64	113	Paraguay	59.40	+0.41	177	Equatorial Guinea	41.94	+0.28
50	Montenegro	72.73	+0.20	114	Ghana	59.22	+2.06	178	Timor-Leste	41.60	+1.71
51	Italy	72.56	-0.15	115	Solomon Islands	59.17	+0.33	179	Syrian Arab Republic	41.57	+0.02
52	Romania	72.30	-0.53	116	West Bank and Gaza	59.11	+0.39	180	Congo, Rep.	39.83	+0.36
53	Hungary	72.28	+0.34	117	Eswatini	58.95	+0.13	181	Chad	39.36	+1.15
54	Mexico	72.09	-0.18	118	Bahamas, The	58.90	+0.77	182	Haiti	38.52	+0.11
55	Brunei Darussalam	72.03	+1.85	119	Argentina	58.80	+0.87	183	Central African Republic	36.90	+2.67
56	Chile	71.81	+0.37	120	Egypt, Arab Rep.	58.56	+2.74	184	Congo, Dem. Rep.	36.85	+0.67
57	Cyprus	71.71	+0.44	121	Honduras	58.22	+0.09	185	South Sudan	35.34	+2.04
58	Croatia	71.40	+0.34	122	Côte d'Ivoire	58.00	+4.94	186	Libya	33.44	+0.23
59	Bulgaria	71.24	+0.11	123	Ecuador	57.94	+0.12	187	Yemen, Rep.	32.41	-0.59
60	Morocco	71.02	+2.46	124	Philippines	57.68	+1.36	188	Venezuela, RB	30.61	-0.24
61	Kenya	70.31	+5.25	125	Belize	57.13	+0.02	189	Eritrea	23.07	+0.13
62	Bahrain	69.85	+1.82	126	Tajikistan	57.11	+0.08	190	Somalia	20.04	+0.06
63	Albania	69.51	+0.50	127	Uganda	57.06	+0.65				
64	Puerto Rico (U.S.)	69.46	+0.20	128	Iran, Islamic Rep.	56.98	+2.34				

Zdroj (The World Bank 2019, s.5).

Príloha č.3 Výsledky Českej republiky z rebríčku Ease of Doing Business

CZECH REPUBLIC		OECD high income		GNI per capita (US\$)	
Ease of doing business rank (1–190)		Ease of doing business score (0–100)		Population	
	35		76.10		18,160
Starting a business (rank)	115	Getting credit (rank)	44	Trading across borders (rank)	1
Score for starting a business (0–100)	83.56	Score for getting credit (0–100)	70.00	Score for trading across borders (0–100)	100.00
Procedures (number)	8	Strength of legal rights index (0–12)	7	Time to export	
Time (days)	24.5	Depth of credit information index (0–8)	7	Documentary compliance (hours)	1
Cost (% of income per capita)	1.0	Credit bureau coverage (% of adults)	80.5	Border compliance (hours)	0
Minimum capital (% of income per capita)	0.0	Credit registry coverage (% of adults)	7.2	Cost to export	
				Documentary compliance (US\$)	0
Dealing with construction permits (rank)	156	Protecting minority investors (rank)	72	Border compliance (US\$)	0
Score for dealing with construction permits (0–100)	56.20	Score for protecting minority investors (0–100)	58.33	Time to import	
Procedures (number)	21	Extent of disclosure index (0–10)	2	Documentary compliance (hours)	1
Time (days)	246	Extent of director liability index (0–10)	6	Border compliance (hours)	0
Cost (% of warehouse value)	0.2	Ease of shareholder suits index (0–10)	9	Cost to import	0
Building quality control index (0–15)	8.0	Extent of shareholder rights index (0–10)	6	Documentary compliance (US\$)	0
		Extent of ownership and control index (0–10)	7	Border compliance (US\$)	0
		Extent of corporate transparency index (0–10)	5		
Getting electricity (rank)	10	Paying taxes (rank)	45	Enforcing contracts (rank)	99
Score for getting electricity (0–100)	95.36	Score for paying taxes (0–100)	81.42	Score for enforcing contracts (0–100)	56.38
Procedures (number)	3	Payments (number per year)	8	Time (days)	678
Time (days)	60	Time (hours per year)	230	Cost (% of claim value)	33.8
Cost (% of income per capita)	24.1	Total tax and contribution rate (% of profit)	46.1	Quality of judicial processes index (0–18)	9.5
Reliability of supply and transparency of tariffs index (0–8)	8	Postfiling index (0–100)	90.75		
Registering property (rank)	33			Resolving insolvency (rank)	15
Score for registering property (0–100)	79.74			Score for resolving insolvency (0–100)	80.05
Procedures (number)	4			Time (years)	2.1
Time (days)	27.5			Cost (% of estate)	17.0
Cost (% of property value)	4.0			Recovery rate (cents on the dollar)	67.4
Quality of land administration index (0–30)	25.0			Strength of insolvency framework index (0–16)	14.0

Zdroj (The World Bank 2019, s.166)

Príloha č.4 Výsledky Slovenskej republiky z rebríčku Ease of Doing Business

SLOVAK REPUBLIC		OECD high income		GNI per capita (US\$)	
Ease of doing business rank (1–190)		Ease of doing business score (0–100)		Population	
	42		75.17		16,610
Starting a business (rank)	127	Getting credit (rank)	44	Trading across borders (rank)	1
Score for starting a business (0–100)	82.02	Score for getting credit (0–100)	70.00	Score for trading across borders (0–100)	100.00
Procedures (number)	8	Strength of legal rights index (0–12)	7	Time to export	
Time (days)	26.5	Depth of credit information index (0–8)	7	Documentary compliance (hours)	1
Cost (% of income per capita)	1.0	Credit bureau coverage (% of adults)	80.7	Border compliance (hours)	0
Minimum capital (% of income per capita)	16.4	Credit registry coverage (% of adults)	3.3	Cost to export	
				Documentary compliance (US\$)	0
Dealing with construction permits (rank)	143	Protecting minority investors (rank)	95	Border compliance (US\$)	0
Score for dealing with construction permits (0–100)	59.34	Score for protecting minority investors (0–100)	53.33	Time to import	
Procedures (number)	14	Extent of disclosure index (0–10)	3	Documentary compliance (hours)	1
Time (days)	300	Extent of director liability index (0–10)	4	Border compliance (hours)	0
Cost (% of warehouse value)	0.2	Ease of shareholder suits index (0–10)	7	Cost to import	0
Building quality control index (0–15)	8.0	Extent of shareholder rights index (0–10)	6	Documentary compliance (US\$)	0
		Extent of ownership and control index (0–10)	6	Border compliance (US\$)	0
		Extent of corporate transparency index (0–10)	6		
Getting electricity (rank)	47	Paying taxes (rank)	48	✓ Enforcing contracts (rank)	47
Score for getting electricity (0–100)	83.23	Score for paying taxes (0–100)	80.62	Score for enforcing contracts (0–100)	66.12
Procedures (number)	5	Payments (number per year)	8	Time (days)	775
Time (days)	89	Time (hours per year)	192	Cost (% of claim value)	20.5
Cost (% of income per capita)	233.3	Total tax and contribution rate (% of profit)	49.7	Quality of judicial processes index (0–18)	13.5
Reliability of supply and transparency of tariffs index (0–8)	8	Postfiling index (0–100)	87.17		
Registering property (rank)	9			Resolving insolvency (rank)	42
Score for registering property (0–100)	90.17			Score for resolving insolvency (0–100)	66.90
Procedures (number)	3			Time (years)	4.0
Time (days)	16.5			Cost (% of estate)	18.0
Cost (% of property value)	0.0			Recovery rate (cents on the dollar)	48.8
Quality of land administration index (0–30)	25.5			Strength of insolvency framework index (0–16)	13.0

Zdroj (The World Bank 2019, s.202).

Príloha č.5 Výňatok zo *Zákonu o živnostenskom podnikaní (živnostenského zákona)* – ČR

V Prílohe č.1 k zákonu 455/1991 Sb. sú okrem ďalších uvedené tieto živnosti:

„ŽIVNOSTI ŘEMESLNÉ

(K § 20)

- *Zednictví*
- *Izolatérství*
- *Malířství, lakýrnictví, natěračství*
- *Pokrývačství, tesařství*

Zdroj: (Zákon č. 455/1991 Sb.)

V Prílohe č. 2 k zákonu č. 455/1991 Sb. sú okrem ďalších uvedené tieto živnosti:

ŽIVNOSTI VÁZANÉ

(K § 23 a 24)

Projektová činnosť ve výstavbě	a) autorizace nebo zápis do seznamu registrovaných osob podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, nebo b) vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu a studijním oboru zaměřeném na stavebnictví nebo architekturu a 3 roky praxe v projektování staveb, nebo c) vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu a studijním oboru zaměřeném na stavebnictví nebo architekturu a 5 let praxe v projektování staveb, nebo d) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v projektování staveb, nebo e) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v projektování staveb	§ 158 a 159 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
--------------------------------	---	---

Provádění staveb, jejich změn a odstraňování	a) autorizace nebo zápis do seznamu registrovaných osob podle zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebo b) vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu a studijním oboru zaměřeném na stavebnictví nebo architekturu a 3 roky praxe v provádění staveb, nebo c) vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu a studijním oboru zaměřeném na stavebnictví nebo architekturu a 5 let praxe v provádění staveb, nebo d) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v provádění staveb, nebo e) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v provádění staveb, nebo f) doklady podle § 7 odst. 5 písm. a), b), c), d) nebo e) živnostenského zákona	§ 160 zákona č. 183/2006 Sb.
--	--	------------------------------

Zdroj: (Zákon č. 455/1991 Sb.)

Príloha č.6 Výňatok zo Zákona o živnostenskom podnikaní (živnostenského zákona) – SR

V Prílohe č.1 k zákonu 455/1991 Zb. sú okrem ďalších uvedené tieto živnosti:

REMESELNÉ ŽIVNOSTI

SKUPINA	113 - Stavebníctvo	
19.	Murárstvo	I
20.	Tesárstvo	I
21.	Pokrývačstvo	I
22.	Klmpiarstvo	I
23.	Izolatérstvo	I
24.	Strechár	I
25.	Vodoiňtalatérstvo a kúrenárstvo	I
26.	Inštalácia a opravy chladiarenských zariadení	I
27.	Podlahárstvo	I
28.	Montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení	I

Zdroj: (Zákon č. 455/1991 Zb.)

V Prílohe č. 2 k zákonu č. 455/1991 Zb. sú okrem ďalších uvedené tieto živnosti:

VIAZANÉ ŽIVNOSTI

SKUPINA 213 – Stavebníctvo			
10.	Vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb, drobných stavieb a zmien týchto stavieb	vysokoškolské alebo úplné stredoškolské odborné vzdelanie príslušného technického smeru	§ 45 ods. 6 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
11.	Obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie	preukaz o odbornej spôsobilosti	§ 2a ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.
12.	Vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny	potvrdenie o zápise do zoznamu odborne spôsobilých osôb	§ 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
13.	Výkon činnosti vedenia uskutočňovania stavieb na individuálnu rekreáciu, prízemných stavieb a stavieb zariadenia staveniska, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 300 m ² a výšku 15 m, drobných stavieb a ich zmien	– vysokoškolské vzdelanie stavebného smeru alebo architektonického smeru alebo – odborné stredoškolské vzdelanie stavebného smeru a 3 roky praxe v odbore	§ 44 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb.
14.	Výkon činnosti stavbyvedúceho alebo Výkon činnosti stavebného dozoru alebo Energetická certifikácia	– osvedčenie o vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti alebo – osvedčenie o získaní osobitnej odbornej spôsobilosti	§ 31 ods. 2 písm. j) a k) zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov
15.	Výkon činnosti energetického audítora	– Osvedčenie o odbornej spôsobilosti energetického audítora	§ 12 ods. 8 zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

15a.	Poskytovanie energetickej služby s garantovanou úsporou energie	– Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na poskytovanie garantovanej energetickej služby alebo osvedčenie o odbornej spôsobilosti energetického audítora	§ 19 ods. 3 alebo § 12 ods. 8 zákona č. 321/2014 Z. z.
16.	Vykonávanie trhacích prác	1. oprávnenie strelmajstra, vek 21 rokov alebo 2. oprávnenie technického vedúceho odstrelu, vek 24 rokov	§ 32 a 33 zákona č. 58/2014 Z. z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov
17.	Uskutočňovanie krajinno-architektonických sadovnických diel	– vysokoškolské vzdelanie záhradníckeho, poľnohospodárskeho alebo lesníckeho smeru, alebo – odborné stredoškolské vzdelanie záhradníckeho, poľnohospodárskeho alebo lesníckeho smeru a dva roky praxe v odbore	
18.	Technické osvedčovanie stavebných výrobkov	oprávnenie vydávať a zrušovať technické osvedčenia podľa zákona č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov	§ 4 ods. 4 zákona č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov
19.	Vykonávanie činnosti koordinátora bezpečnosti	– osvedčenie o vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti na výkon činnosti stavbyvedúceho alebo stavebného dozoru alebo – osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika	§ 6 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

Zdroj: (Zákon č. 455/1991 Zb.)